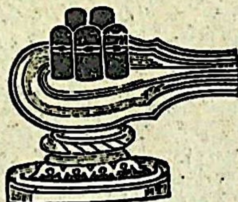
శివధర్మగ్రంథమాల - ద్వితీయ బిల్వము.

లింగధారణవిధిః

సంపాదకుడు.

రావికోటి మఠము వీరభద్రయ్య.

లింగధారణవిధిః

వేదకావ్యస్మృతితీర్థ, ధర్మాచార్య, విద్యానిధి

పండిత చిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారిచే సరిచూడఁబడి

రావికోటి మఠము వీరభద్రయ్యగారిచే

సాంధ్రతాత్పర్యముగఁ బ్రకటితము.

శా॥ శ॥ ౧౮౫౮., ధాత.

 1936. (వెల ౬ అణాలు.)

Printed by B. V. R. Balreddy & Co., Secunderabad.

గ్రంథములు దొరకు స్థలము.

శివధర్మగ్రంథమాల.

నెం. ౪౨౬౮, సర్జణలాల్ స్ట్రీట్,
సికింద్రాబాద్ దక్కన్.

లేక

రా॥ మ॥ వీరభద్రయ్యగారు,
నెం. ౧౬౪౩, ఈసామియాబాజారు,
హైద్రాబాద్ దక్కన్.

శైవభారతీ భవనము.

నెం. ౪౨౬౮, సర్జణలాల్ స్ట్రీట్, సికిందాబ్రాద్ దక్కన్.

వీరశైవుల ప్రాచీనగ్రంథముల సంగ్రహమొక్కచోటలేనందున మతవిషయములందు చర్చలు జరిగినప్పుడు ఉపయోగపడుటలేవు. మఱియు దమయింట జీకి మురిగి నశించిపోవుచున్నను కొందరు తాళపత్రగ్రంథములను విద్వాంసులకుజూపనైనజూపరు. అయినను పదిసంవత్సరములనుండి విశేషముగఁబరిశ్రమించి పండిత చి|| మ|| వీరభద్రశర్మగారు ౮, ౧౦ వేల రూపాయిల వెలగల వివిధశాస్త్రగ్రంథములను సంపాదించి పైనామముతో నొకగొప్ప లైబ్రరీని స్థాపించినారు. కావున నికవిూదనెవరేకాని తమయింటనుండు ప్రాచీనగ్రంథరాజములను పై భవనమునకు [illegible]రక్షణకార్యములందు దోడ్పడగోరు

ఇట్లు,
వ్యవస్థాపకుఁడు.

వైదికోత్తములగు

శ్రీ మహంతు మఠము చెన్నబసవయ్యగారు.

భూలోకము. శా.శ. ౧౮౧౦ శివలోకము. శా.శ. ౧౮౫౪. ఫా॥

(అంగీరసనామ సం॥ ఫాల్గుణ బ॥ ౧౩ మంగళవారము.)

గ్రంథసమర్పణము.

గీ॥ కన్నపుత్రునిమాడ్కి న । న్నిన్నియేండ్లు
పెంచి చదివించి వైదిక । సంచయమును
కరుణతోఁడఁ బ్రసాదించి । కరముదుఃఖ
రాశిలోముంచి ఫాల్గుణ । మాసమందు
శ్రీశివునిజేరి వైదిక । శ్రేష్ఠుఁడైన
చెన్నబసవమాతులు పద । సన్నిధాన
మునకు నర్పింతు నీగ్రంథ । ము మదీయ
ప్రథమకృతిగాన భక్తిమై । ప్రాజ్ఞులారా!

ఇట్లు,

రా॥ మ॥ వీరభద్రయ్య.

శివపూజావిధి.

చాలకాలమునుండి శివమతస్థులకు సక్రమమైన శివపూజావిధిలేకుండెను. ఈలోపమును బోగొట్టుటకై బ్ర. శ్రీ. పండిత చిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారు వివిధశాస్త్రముల బరిశీలించి యొకయుత్కృష్టమగు శివపూజావిధిని రచించినారు. ఇందు "స్నానవిధి, భూతశుద్ధి, తత్త్వశుద్ధి, షడధ్వశుద్ధి, సంకల్పము, భస్మరుద్రాక్షధారణ, పంచాక్షరన్యాసము, ప్రార్థన, అభిషేకవిధి, నమకచమకములు, పురుషసూక్తము, ఉపచారములు, తీర్థస్వీకారము, పూజాసమాప్తి, అనేకములగు శివస్తోత్రములు, గురుస్తోత్రములు, మంత్రపుష్పము, మంగళారతులు, అష్టకములు" మొదలైనవి సర్వయుక్తముగను శుద్ధముగను వ్రాయబడి అచ్చుకు సిద్ధముగానున్నది. దీనినియెవరైన అచ్చువేయించుచో వారిపేరుతో బ్రకటింపఁబడును. కావుననిట్టిమతోపకారకమును ఆవశ్యకమునునగు శివకార్యమునకు తప్పకతోడ్పడగలరని నివేదించుచున్నాము.

జాబువ్రాయుచోటు :—

శివధర్మగ్రంథమాలాధ్యక్షులు,

నెం. ४२८०, సర్జలాల్‌స్ట్రీట్,

సికింద్రాబాద్ దక్కన్.

ఓం.

సంపాదకీయము.

ముక్తికి మూలసాధనమగు లింగధారణము వీరశైవులకు బ్రాముఖ్యముగా విహితమై యున్నది. ఈ లింగధారణ మత్యంతపవిత్రమై జీవముతోబాటు సర్వకాల సర్వావస్థలయందు ధార్యము. స్మార్తులజన్నిదముబోలె నిది సన్యాసాశ్రమమున ద్యాజ్యముకాదు. అతిథులై వచ్చిన పరపురుషుల నెందరనాదరించి యుపచరించినను అంగనకు బతియే పరమదైవమైనటుల ఉపాసకుడగు వీరశైవుడు శుభాశుభావసరములలో నైమిత్తికముగ నితరదేవతల నాదరించి సత్కరించినను లింగరూపుడగు శివుడే యుపాస్యదైవము. కావున లింగైక్యమగుదనుక లింగధారణ పూజ లత్యావశ్యకము లగుచున్నవి. ఇట్టి మహత్తరమగు లింగధారణసంస్కారము స్వశాస్త్రముగ నెరవేరకుండుట లోపమని తలంచి శివమూర్తులగు మహంతుమఠము శ్రీ చెన్నబసవయ్యమానుగారు ముద్రించవలయునని యభిప్రాయముతో అనేక గ్రంథములను పరిశీలించి వ్రాసియుంతలో శివైక్యము నందిరి.

వీరు వైదిక విద్యలందు అరితేరి దేవతాప్రతిష్ఠలు మరియు మేడిచెలిమె శ్రీరామలింగేశ్వరస్వామి ఉత్సవము మొదలగు వైదికకార్యములను నెరవేర్చియుండిరి. వారితలంపు సంపూర్తి యగుటకు గాను నాయల్పవిద్యకు దగినటుల తెలుగు తాత్పర్యమును వ్రాసి ముద్రించితిని.

ఆంధ్రవీరశైవులలో స్వధర్మజ్ఞానాచరణలు పూజ్యములగుట జేసి పరమతికులప్రాసంగికముగ నైతము పరిహసించుచున్నారు. ముఖ్యమగు శివ లింగధారణము శివదీక్షలును విధ్యుక్తముగ నెరవేరుట లేవు. ఇట్టిలోపనివారణార్థమై ఈలింగధారణవిధి ప్రకటింపబడినది. స్వమతాభిమానులైరి దీని నెక్కువగా ప్రచారమొనర్చి సహాయపడుచో దక్కిన దీక్షావిధి గ్రంథమును ప్రకటింప వీలగును.

శ్రీశైలాది మహాపర్వత శిలలనుగాని చంద్రకాంత సూర్యకాంత నర్మదాబాణ శిలలనుగాని తీసికొని పంచసూత్ర ఘటితముగ లింగమును నిర్మించి అనగా :—

శ్లో॥ లింగవృత్తసమంపీఠం తావన్మధ్యం తదున్నతం ।
తదర్థం గోముఖం ప్రోక్తం పంచసూత్రం ప్రకీర్తితం ॥

లింగముయొక్క చుట్టుకొలతకు సరిపోవునటుల పీఠముయొక్క వెడల్పును, మరియు ఎత్తును, చుట్టుకొలతలోసగము లింగముయొక్క పొడవును, గోముఖమును నుండవలయును. సాధారణముగ నిపుడు మనలో నుపయోగింపబడుచున్న శ్రీశైల లింగములు శాస్త్రానుకూలముగ లేక బలపమువలె మెత్తగనున్నవి. శివలింగములను * తయారు జేయుటకు నాంధ్రదేశమున నొక కార్యాలయము స్థాపించ వలసియున్నది.

---

* కర్ణాటకదేశములోనొకచోట శాస్త్రపద్ధతిగా శివలింగములు తయారుచేయబడుచున్నవి. కావలసినవారికి అరణాలకు ఒక్కటి చొప్పున మేము పంపించగలము.

లింగధారులలో కొందరు లింగమును చాలగ వ్రేలాడగ ట్టుట మొదలగు అమంగలములను చేయుచున్నారు. "నాభే రథస్థాల్లింగస్య ధారణం పాపకారణం" యను ప్రమాణము చొప్పున నాభిభాగమునకు క్రిందుగాగట్టుట మహాపాతకమని నుడివి యున్నారు కావున ఇకనైనను నీ దురాచారమును మా నుకొందురు గాక! లింగమును ప్రాచీనావీతి (ముక్తాహారము) వలె కంఠము మీదుగా వక్షస్థలమువరకుగానో లేక వామ భుజము మీదుగానో ధరించ వలయును.

లింగమునకు సజ్జరసమును (కంతిని) చాల ఎక్కువగా బెట్టించుటయు పెద్ద పెద్ద చౌకులను వేసికొనుటయు, చొక్కా మీదుగా ధరించుటయు మున్నగు చిత్ర విచిత్రముల నికమీ ద విడిచి పెట్టుదురు గాక యని కోరుచున్నాడ.

ఇక గొందరు చోరభయము వలన వెండి, బంగారము లింగపుకాయలను వదలి శివలింగమును వస్త్రమందు ధరించు చున్నారు. ఇది సరికాదు. అట్టివారు శ్రీగంధము చెక్కతో చే యబడిన కాయల నుపయోగింపవచ్చును. బాలకులు, యతు లు, దీక్షలుకానివారలు ఎట్లు ధరించినను సహజముగా వీర శైవులందరును ముప్పదియారు పోగులు గలిగినట్టి శివసూత్ర ము (లింగసూత్రము శివదారము) ను ధరించ వలయునని ఈ క్రింది వాతూలాగమ ప్రమాణముపదేశించుచున్నది. :—

" జ్ఞానం కర్మ సముచ్చిత్య శ్రీగురులింగజంగమాః ।
షడ్విధాః షట్స్థలై ర్యుక్తాః షట్త్రింశత్ తత్త్వతోమతాః ॥

అతో ద్వాభ్యాం సముచ్చిత్య త్రిరావృత్య ప్రకల్పయేత్ ।
షట్సూత్రం తచ్ఛివం ప్రోక్తం రుద్రగ్రంథి సమాయుతం ॥
అప్రమత్తేన తద్ధార్యం శివసజ్జికయాసహ ।
యత్యదీక్షితబాలైస్తు ధారణం వసనేనవా ॥ ”

(అనగా రెండు పోగులను ముప్పురిగా చేసి ఆరు వరుసలుగా శివదారమును లింగపుకాయకు గ్రుచ్చి ఒక ముడిని మాత్రమే వేయ వలయును. లింగము గురు, లింగ, జంగమ మని మూడువిధములుగా నున్నది. అవి జ్ఞానకర్మలనెడి రెంటిచే గుణింపగా ఆరగుచున్నవి. అట్టి యారు షట్స్థలములచే గుణింపగా ముప్పది యారగును. దీని ననుసరించియే షట్త్రింశత్తత్త్వాత్మకుండని శివుడు సుప్రసిద్ధుడు.)

రాను రానాంధ్రదేశమందలి భక్తులలోనేమి మాహేశ్వరులలోనేమి పవిత్రమును అత్యంత ముఖ్యంబు ను నగు శివదీక్షా సంస్కారము లోపించుట మహాఘోరమనవలసి యున్నది. ఇట్టి విషయములందు శ్రీపట్టచరాధికారి స్వాములు మతమయ్యలు త్వరగా జోక్యమును కలిగించుకొని సదాచారముల నెలకొలుపుచు శివదీక్షల ప్రచార మొనర్తురు గాక ! దీక్షావిధియును గ్రంథముకూడ నాంధ్ర తాత్పర్య యుక్తముగ వ్రాయబడి యున్నది గనుక నెవ్వరైన నుదారపురుషులు యచ్చు వేయించుచో గొప్ప లోపమును నివారించి స్వధర్మసేవను గావించినవారగుదు రనుటలో సందియము లేదు. శ్రీ శ్రీ నందులమఠము ఆనందయ్య స్వాములవారు నీలింగ ధారణ విధిని యచ్చు

వేయించుటకు తదనుకూలముగ ధనసహాయ మొనర్చి నందు లకు వారికి నేనెన్నియో కృతజ్ఞతా వందనము లొనర్చి ఇతర చందాదారులకును నాకార్యమునకు దోడ్పదినందులకు నెంత యో కృతజ్ఞుడనైయున్నాడను.

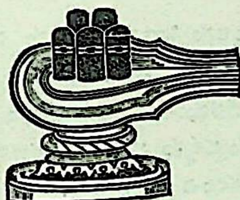
ధర్మోద్ధార ధురీణులును విద్యానిధులును నగు బ్ర. శ్రీ. చి దిరెమఠము వీరభద్రశాస్త్రిగారు దీనిని పరిష్కరించుటయందును ముద్రాపించుటయందును గొప్పగా బరిశ్రమించినారు. ఇదివారి జీవితమందలి స్వకర్తవ్యమగుటజేసి నేను కృతజ్ఞతావందనము లర్పించ బనిలేదు కాని ఇట్టి మహనీయుల యాజమాన్యమున స్వసమాజము దన కర్తవ్యమును గుర్తెరంగుగాక యని నివేదిం చు చున్నాడ.

హైదారాబాద్ దక్కన్,
ధాతృ॥జ్యే॥బ॥ ౩.

ఇట్లు,
రా. మ. వీరభద్రయ్య.

ఓం

ఉపోద్ఘాతము.

(లింగధారణసిద్ధాంతము,)

వేదకావ్యస్మృతితీర్థ, ధర్మాచార్య, విద్యానిధి, విద్యారత్నాది
బిరుదాంచితులును, ప్రస్తుతము యాదగిరి శంకర
సంస్కృత కాలేజ్ ప్రిన్సిపాలుగారునగు
బ్ర. శ్రీ. పండిత చిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారు
వ్రాసినది.

శ్లో॥ వందే శ్రీరేణుకాచార్యం సద్గురుం తం జగద్గురుం ।
యోవీరశైవసిద్ధాన్త—స్థాపకేష్వపి చాదిమః ॥

పరమవైదికులును సనాతనధార్మికులునునగు భారతీయా ర్యులలోఁ ద్విమతములు సుప్రసిద్ధములై యనాదినుండి ప్రచారమునందియున్నవి. శైవులు వేదములను శ్రద్ధతోఁబ్రమాణించు

మున్నను శివోక్తములగు శివాగమములను ముఖ్యాదర్శముగాఁ గొని తమయాచారములను నిర్వహించుచున్నారు. త్రిమతికుల సిద్ధాంతములు వేదమూలములగుచోఁ బరస్పరవిరుద్ధాచారములేలఁ బ్రబలెననుప్రశ్నకు "వేదవ్యాకరణములగు నిరుక్తప్రాతిశాఖ్యాదుల ననుసరించి స్వశాస్త్రానుకూలముగ వేదమునకు నర్థమును నిష్పాదించి స్వమతములను ప్రస్థానత్రయపూర్వకముగ స్థాపించిరి" అనునుత్తరమును జ్ఞాపకముంచికొనవలయును. ఇటఁ బ్రస్తుతమగు శైవాచారమందలి లింగధారణవైదికత్వమునుగూర్చి వివరింపవలసియున్నది.

శివాగమములు పరశివుని పంచబ్రహ్మాత్మకములగు సద్యోజాతవామదేవాఘోరతత్పురుషేశానములనెడు పంచవక్త్రముల నుండి యుపదిష్టములైనవి. వీనియందే వివిధశైవసిద్ధాన్తములు విశదీకరింపబడినవి. సుప్రబోధాగమక్రియాపాదమందలి ప్రశ్నవిధిపటలమందుఁగల :—

శైవంపునశ్చతుర్భేదం వామందక్షిణమేవచ ।
మిశ్రంచైవ తు సిద్ధాన్తం తేషు సిద్ధాన్తముత్తమం ।
అష్టావింశతిభేదేన సిద్ధాన్తం శృణు తత్త్వతః ॥

అను శివోక్తిననుసరించి వామ, దక్షిణ, మిశ్ర, సిద్ధాన్తములనెడు చతుర్విధశైవమతములలో సిద్ధాన్తశైవమే యుత్కృష్టమైనది, ఈసిద్ధాన్తశైవమతాన్తర్గతమైనదియ వీరశైవము. కామికాద్యష్టావింశతిశివాగమములయొక్క యుత్తరభాగములలోఁబరమపవిత్రమగునీవీరశైవమతసిద్ధాన్తము ప్రతిపాదింపఁ

బడినది. ఇందుకుఁబ్రమాణము శ్రీజగద్గురు రేణుకాచార్యులచే నగస్త్యమహర్షికి నుపదేశింపఁబడిన వీరశైవసిద్ధాన్తము శివ యోగిశివాచార్యుఁడను ప్రాచీన (షుమారు ౧౫ వందలవత్సర ములక్రితముండిన) వీరశైవపండితునిచే సంగ్రహింపఁబడిన "సిద్ధాన్తశిఖామణి" యను మహోత్కృష్టగ్రంథముయొక్క పంచమపరిచ్ఛేదమునఁగలదు ఆదియిది:—

సిద్ధాన్తాఖ్యేమహాతంత్రే కామికాద్యేశివోదితే।
నిర్దిష్టముత్తరేభాగే వీరశైవమతం పరం ॥ ౧౪ ॥

శివపంచముఖోద్భూతులగు శ్రీజగద్గురురేణుకాదిపంచాచా ర్యులు గతయుగములలోవలె నీయుగమందును శ్రీసోమేశ్వరా ది పంచలింగగర్భావిర్భూతులై భూతలమున నీవీరశైవమతము ను స్థాపించిరి. ఇందు లింగాంగసామరస్య (శివజీవైక్య) మే పరమపురుషార్థము, అనగా మోక్షము. మోక్షాపేక్షగలవారికిఁ గానీమతము శివలింగధారణము, శివదీక్ష, శివపూజలఁనెడిత్రివి ధకర్మను ముఖ్యముగా బోధించుచున్నది. వీరశైవులలోగల వివిధవర్ణములవారును నీకర్మల నాచరించుటకు నధికారులే. అయితె వారివారితారతమ్యమునుబట్టి లింగములలోను దీక్షల లోనుపూజలలోను భేదముకలదు. లింగధారణమావశ్యకమని యు నిదియే మోక్షసాధకమనియు నిగమాగమపురాణేతిహాసాది సమస్తప్రబలప్రమాణములవలన స్థిరపడుచున్నది. పారమేశ్వ రాదిశివాగములలో లింగధారణముసవిస్తరముగఁబ్రతిపాదింపఁ బడియుండుటచే వానిని బ్రత్యక్షముగఁదెలిసికొనుటయెకల్యాణ మగును. ప్రథమ ప్రమాణముగనిట ఋగ్వేద మంత్రమునుచా

హరించుచున్నాను.

పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పతే ప్రభుర్గాత్రాణి ప ర్యేషి విశ్వతః। అతప్తతనూర్నతదామో అశ్నుతే శృతాస ఇద్వహన్త స్తత్సమాశత ॥

(అష్ట. ౭. అధ్యా. ౩. వర్గ. ౮.)

ఈమంత్రము లింగధారణము నాజ్ఞాపించుచున్నది. దీని యర్థమిది,— బ్రహ్మణస్పతే-లింగరూపశరీరావచ్ఛేదములోఁడను శరీరిభావముతోఁడను నధిష్ఠాతృవగునోపరశివుడా! తే-నీ యొక్క, తత్-బ్రహ్మపదవాచ్యమగు లింగరూపశరీరము, పవిత్రం-ఉక్తరీత్యాశుచ్యశుచికాలములందును ధరించయోగ్యమైనది వితతం-ఇష్టప్రాణభావములనెడు త్రివిధభేదముచేతను ఆచారలింగాదిభేదషట్కముచేతను బహువిధముగఁబ్రఖ్యాతమైనది.

ప్రభుః-నిగ్రహానుగ్రహసమర్థుఁడవై లింగరూపమున వ్యాపకుఁడవగునీవు, విశ్వతః-సమస్త (ఇష్టప్రాణభావ) ములగు, గాత్రాణి-స్థూలసూక్ష్మకారణరూప భక్తశరీరములను, పర్యేషి-వ్యాపించుచున్నావు, అనఁగా ధరించఁబడినవాఁడవై లింగరూపకశరీరముచే భక్తాంగసంగివైతివని తాత్పర్యము.

అతప్తతనూః-వేధా, మను, క్రియ, లనెడు శివదీక్షాత్రయసంస్కారముచేత దగ్ధపాపుఁడుగానట్టి, ఆమః-అపరిపక్వాంతఃకరణుఁడగుఁబురుషుఁడు, తత్-అపరశివస్వరూపమగునిష్టలింగమును, నాశ్నుతే-పొందఁజాలఁడు, ఇద్వహంతః-శివజ్ఞానసంపన్నులగు, శృతాసః-శివలింగాశ్రితులు, తత్-ఆశివలింగబ్రహ్మము యొక్క సామరస్యమును, సమాశత-సర్వత్ర పొందుచున్నారు,

అనఁగా లింగధారణశివదీక్షా శివపూజలద్వారా శివజీవైక్య (మోక్ష) ము లభించునని యాదివేదము పరమహితముననుఘోషించుచున్నది.

బ్రహ్మశబ్దమునకు లింగార్థ మెటులని కొందఱడుగవచ్చును " బ్రహ్మేతిలింగమాఖ్యాతం " అను లింగపురాణమందలి వ్యాస వచనమును " తల్లింగంబ్రహ్మబ్రహ్మశాశ్వతం " అను సిద్ధాన్త శిఖామణివచనమును, శ్రీశంకరాచార్యుల యపరాధ క్షమాపణ స్తోత్రమందలి " లింగజ్ఞైర్బ్రహ్మవాక్యైః " అను వచనము ను మొదలైన నసంఖ్యాతప్రమాణములచేతను "లీనమర్థంగమ యతీతిలింగం " అను ననుకూలవ్యుత్పత్తిచేతను బ్రహ్మశబ్దము నకు లింగార్థము సిద్ధాన్తమగుచున్నది.

" పవిత్రంతే " యను మంత్రము సోమయాగమందలి ద శాపవిత్రీకరణమున వినియుక్తమగుటఁజేసి లింగధారణపరము గ నర్థముఁజేయుచో " దేవతాభేదప్రకరణవిరోధము " మున్న గు దోషములు సంభవించుచున్నవని కొందఱందురు గాని యది యు నిస్సారమే ! ఏమంత్రము ఎచట వినియోగింపఁబడినదో ఆమంత్రము నచ్చోటనేతప్ప మరొకచోట వినియోగింపగూడదని నియమమేమియులేదు. ఏలనన, చయనయాగప్రకరణమున వినియుక్తమగు రుద్రాధ్యాయము శివలింగాభిషేకమున శ్రౌత స్మార్తపండితులచే వినియోగింపఁబడుట శాస్త్రసిద్ధమేకద !

ప్రకరణమనెఁడు ప్రమాణమునకంటె " పవిత్రంతే " అను మంత్రోచ్చారణానంతరము మాయభిమతార్థము స్పష్టమగుచు న్నది కావున ప్రకరణాపేక్షలేకయే లింగమనెఁడు ప్రబలప్రమాణ

మువలన విరోధులయాక్షేపము నిలువజాలదు. అనఁగా మీ మాంసాశాస్త్రమున వేదవాక్యవినియోగపద్ధతిలో "శ్రుతి, లింగ, వాక్య, ప్రకరణ, స్థాన, సమాఖ్య," లనెఁడు నారు ప్రమాణములు కలవు. ఇవి నొకదానికంటెనొకటి పూర్వపూర్వముగఁ బ్రబలములు. ఇచ్చోటను విరోధులు వచించు "ప్రకరణ" స్వీకారము సమంజసముకానేరదు. లింగప్రమాణమే ప్రబలము. ప్రకరణబాధ దుర్బలమైనది కావున లింగపదార్థము సిద్ధాన్తమే యగుచున్నది. మఱియు:—

సోమఃపవ తే జనితా మతీనాం జనితా దివో జనితా పృథివ్యా జనితాగ్నేర్జనితేంద్రస్య జనితా౽థవిష్ణోః ॥

(ఋ. ౭. ౪. ౬.)

అను మంత్రము యాజ్ఞికుల మతానుసారము "సోమము స్వర్గాది సమస్త లోకములను విష్ణ్వాది సమస్త దేవతలను సృజించె" నను యభిప్రాయమును బోధించుచున్నదికదా! ఈ సందర్భమున వారు "సోమ" శబ్దమునకు లత (ఒకవిధమగు తీగ) యను నర్థమును బలత్కారముగఁజేయుచున్నను జడమగు సోమలతకు జగత్సృష్టిజేయు శక్తిలేదుకావున నాయర్థము పరిహాసాస్పదమే! వీరశైవులీసోమశబ్దమునకు "ఉమయా సహితఃసోమః" అను విగ్రహమువలన శివార్థమును ప్రతిపాదించి శివునకు సృష్టిశక్తికలదను సమంజసబోధను చేయుచున్నపుడు "సోమఃపవతే" మంత్రము సోమలతాస్తోత్రమనుటయు "పవిత్రంతే" మంత్రము సోమయాగదశాపవిత్రీకర

ణప్రయుక్తమనుటయును “ గజమిథ్య, పలాయనముమిథ్య ” యను సామెతకు సరిపోవుచున్నది.

ఇఁక దేవతాభేదమను నాక్షేపమును గగనకుసుమమే ! ఏలనన “ కదాచనస్తరీరసి నేంద్రసశ్చాసిదాశుషే ” అను మంత్రము అభిధాశక్తిలింగప్రమాణముచే నింద్రదేవతోపస్థానమును బ్రత్యక్షముగబోధించుచున్నను యాజ్ఞికులు “ అగ్న్యుపస్థాపనమున ” నుపయోగించుచున్నారు. అనఁగా ఇంద్రదేవతాకమంత్రముతో అగ్నిదేవతాస్థాపన పూజలనొనర్చుచున్నారు. ఈప్రకారముగఁబ్రతిపక్షులవాదముదుర్బలప్రమాణాశ్రితమగుటఁజేసి యనంగీకార్యముకదా ! కావునఁబ్రత్యక్షశ్రుతులగు శివాగమములు శ్రీమద్రేణుకాద్యాచార్యప్రోక్తములగు బ్రహ్మసూత్రభాష్యాదికములును వ్యాసోక్తలింగపురాణాద్యుపబృంహణవాక్యములును అనాదిప్రసిద్ధములగు శిష్టాచారములును బోధించుచున్న లింగధారణ సిద్ధాన్తము శుద్ధవైదికమనుటయే శ్రేయస్కరము.

లింగధారణవైదికత్వమునుగూర్చి విశేషచర్చనపేక్షించు పండితులు శ్రీనందికేశ్వరశివాచార్యుల సుప్రసిద్ధమగు “ లింగధారణ చంద్రిక ” నవలోకించ గోరుచున్నాను. “ అభినవపాణిని ” “వ్యాకరణాచార్య” “మహామహోపాధ్యాయా” ది బిరుదాంచితులు శివలోకస్థులు పండిత శ్రీశివకుమారశాస్త్రులవారు, స్మార్తమతస్థులైనను నీలింగధారణచంద్రికయొక్క పవిత్రతను ప్రౌఢిమను గన్గొని దీనికినుపయుక్తముగ నొకసంస్కృతవ్యాఖ్యను విరచించి కాశీక్షేత్రమున ముప్పదియేండ్లకుఁబూర్వము శ్రీవిశ్వారాధ్య సింహాసనాధీశ్వర శ్రీజగద్గురు రాజేశ్వరశివాచార్యమహాస్వా

ములవారి మహదాశ్రయముచేత బ్రకటింపఁజేసి పండితమండ లి నానందపరచిరి. ఇటులే వేదోక్తములగు "ఊర్ధ్వాయనమః" "అయం మేహస్తో భగవాన్" "సర్వాననశిరోగ్రీవః" మున్న గు ననేకమంత్రములలోఁ బ్రతిపాదితమగు లింగధారణసిద్ధాన్త ము. శ్రుతిసారభాష్య శ్రీకరభాష్యాది గ్రంథములందు విస్తృత ముగఁగాననగును.

ఇతర సంప్రదాయాచార్యులును నుపరోక్తమంత్రములకు స్వస్వమతపరముగఁబరస్పరభిన్నార్థముల స్వీకరించియేయున్నా రు. ఆదికాలమనుండియు వీరశైవాచార్యులు ప్రబలప్రమాణా శ్రితులై లింగధారణపరార్థములనంగీకరించి నిస్సందేహముగఁ దదాచరణపరాయణులగుటకు మోక్షాపేక్షయే కారణమనవలసి యున్నది.

"పవిత్రంతే" అను మంత్రమునకు సాక్షాత్తుగ శ్రీవ్యాసు లవారు లింగధారణపరార్థమును లింగపురాణమునందు నుప బృంహణించియున్నారు. ఇపుడు ముద్రితములగు లింగపురా ణాదిగ్రంథములకుఁబరమతద్వేషాసూయాపరులగువారు సంపా దకులగుచున్నారు కావున లింగధారణాది వీరశైవసిద్ధాన్తపరము లగు ననేక శ్లోకములను దీసివేయుచున్నారు. ప్రాచీనలిఖితప్ర తులలోనాప్రమాణములుండియేయున్నవి. అయినను, అష్టాదశ పురాణోద్ధారక బిరుదాంచితులు కాంచీపుర నివాసులు నగు కీ॥ శే॥ పువ్వాడ వెంకటరావుగారిచే శ్రీ॥ శ॥ ౧౮౭౯వ వత్సర మునఁబ్రకటితమైన లింగపురాణోత్తరభాగమందలి ౨౧వ యధ్యా

యముననగల నీక్రిందిశ్లోకములు పై మంత్రార్థమును స్పష్టము గఁజెప్పుచున్నవి :—

బ్రహ్మేతి లింగమాఖ్యాతం బ్రహ్మణస్పతిరీశ్వరః ॥౯౮॥
పవిత్రం తద్ధి విఖ్యాతం తత్సంపర్కాత్తనుశ్శుచిః ।
ఋగిత్యాహ పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పతే ॥౯౯॥
తస్మాత్పవిత్ర తల్లింగం ధార్యం శైవమనామయం ।
అతప్తతనురజ్ఞో వై హ్యంగీ సంసారలక్షణః ॥౧౦౦॥
దీక్షయా రహితస్సాక్షా న్నాప్నుయాల్లింగముత్తమం ।
యః కరోతి తపః పూర్వం స తప్తతనురుచ్యతే ॥౧౦౧॥
పరిపక్వో విమోక్షాయ సోఽశ్నుతే లింగధారణం ।
నకరోతి తపః పూర్వం సోఽతప్తతనురుచ్యతే ॥౧౦౨॥

ఈశ్లోకములయర్థమునకును "పవిత్రంతే" మంత్రమునకు వెనుకవ్రాసినయర్థమునకును భేదములేమి మరలఁదాత్పర్యమునువ్రాయనవసరములేదు. నూటయెనిమిదిశ్లోకములవరకు నింకను వైయధ్యాయమున లింగధారణమే ప్రతిపాదితము. ఇటులె ప్రాచీనగౌతమస్మృతిలోని :—

ముఖే మంత్రో హృది ధ్యానం మస్తకే లింగధారణం ।
శిఖారుద్రాక్షభస్మాని చేతి బ్రాహ్మణలక్షణం ।

అనుప్రమాణము వీరశైవబ్రాహ్మణపరమని వీరశైవవాఙ్మయమునఁబలుచోటుల స్పష్టీకరింపఁబడినది. యజుర్వేదమునకు

౧౯౯ శాఖ (ఉపనిషత్తు) లని విద్వల్లోకమునకుఁబరిచయమే !
ఏతచ్ఛాఖేయవీరశైలింగ్యోపనిషత్తునందును :—

"ఆత్మలింగం మోధస్తే సోఽహమేవ। తదధీహి ద్వివిధం లింగం ఇష్టంప్రాణంచ। యదక్షరం పరంబ్రహ్మ తత్సూత్రమితిధారయేత్। చతుర్వర్ణానాం లింగమ్మనుతే"

అను సూక్తమును బుధులు తిలకింతురుగాక! ఈయుపనిషత్తుయొక్క ప్రాచీనప్రతియొకటి మద్రాసు ఒరియంటల్ లైబ్రరిలో సురక్షితముగనుండుట వీరశైవుల భాగ్యమనవలసియున్నది. అచ్చోటనేకల లింగధారణోపనిషత్తునందును,

"పిండాజ్జననం తజ్జన్మకాలే లింగధారణముచ్యతే
అయం మేహస్తో భగవానితి ధారయేత్"

అని లింగధారణమునుగూర్చి విపులమైనచర్చ కలదు. మైసూరు గవర్నమెంటువారి లైబ్రరిలోగల సిద్ధాన్తశిఖోపనిషత్తునందును,

"గచ్ఛంస్తిష్ఠన్ నిమిషన్నున్మిషన్వా స్వపన్ జాగ్రన్ లింగధారీ శుచిఃస్యాత్। శీర్షే కంఠే వక్షసి కక్షదేశే సర్వదా ప్రాణలింగం ధార్యం। యథాసంప్రదాయం పురస్తాద్గురోర్వి విత్వాహృదయం ముఖ్యముక్తం"

ఇంక నీవిధముగ మైసూరునందుగల "వేదాంతసారప్రసాద జాబాలభక్తియోగ చిదంబరనిర్లేపాద్య" నంతోపనిషత్తులలో శివలింగధారణము మోక్షదాయకమని స్పష్టముగ ప్రతిపాదింపఁబడినది. మఱియు శివముఖోద్గతములగు శివాగమ

ములు ప్రత్యక్షశ్రుతులేకావున (శివాగమప్రామాణ్యముఁగూర్చి "శివాగమపరిచయమను" మరొకవ్యాసమున వివరింతును) వానినాశ్రయించి వీరశైవులులింగధారులైపురుషుని పరమార్థమగు మోక్షమును సులభముగ సంపాదింపఁగలుగుచున్నారు. లింగధారణ ప్రతిపాదకములగు శివాగమప్రమాణము లొకటి రెండుదాహరణార్థమైయిటఁబ్రస్తుతింపఁబడుచున్నవి :—

"యస్య భస్మ లలాటేఽస్తి కంఠే లింగమ్మదాత్మకం ।
రుద్రాక్షధారణం దేహే సోఽహం దేవి న సంశయః ॥౨౮॥
(పారమేశ్వరాగమం. ప. ౧.)

తల్లింగం స్థాపయేచ్ఛిష్యే సమ్యగ్ధ్యాత్వైకభావతః ।
ధ్యాత్రే శిష్యాయతల్లింగం ధారయిత్వానిరూపయేత్ ॥౪౭॥
(సూక్ష్మా. ప. ౫.)

కంఠేమూర్ధ్న్యథవా కక్షే ధారయేచ్ఛివలింగకం ॥౩౨॥
(వాతూలా. ప. ౧౦.)

ప్రాణవద్ధారణీయం తత్ప్రాణలింగమిదంతవ ।
కదాచిత్కుత్రచిద్వాపి నవియోజయ దేహతః ॥౫॥"
(సిద్ధాంత శిఖామణి ప. ౬.)

కావుననే శ్రీజగద్గురు రేణుకాచార్యులు వేదాగమపురాణేతిహాస ప్రసిద్ధమగు లింగధారణతత్త్వమును నగస్త్యమునీశ్వరునకు నుపదేశించిరి. ఇంక నీవిషయమును విశదముగఁజూడగోరువారు శివపూజాశివలింగస్వామికృతమగు శ్రుతిసారభాష్యము నధ్యయనమొనర్తురుగాక !

మఱికొందరు బాలకులు "లింగధారణము" భారతవర్షే తిహాసమున నగపడదని ప్రశ్నించుచున్నారు. వేదాగమములు ఘంటాఘోషగవివరించుచున్ననను నమ్మకఁ గంపినీదొరలవలన నేర్చికొనిన కృతకమగు నొకవిచిత్రపద్ధతితో విపరీతవిమర్శనల గావించి యితిహాసమనివాకొనుచున్నారు. అట్టివారికి "వీరశై వ మతచరిత్ర" యందుఁబ్రత్యేకముగ నుత్తరించవలసియున్నను నిటసంక్షేపముగసూచించెదను :—

Mir. B. Lewis Rice, C. I. E., M. R. A. S., దొరగారి "Mysore Inscriptions" అను గ్రంథమందలి శికారిపురతాలూకా బెళ్ళిగావి శిలాశాసనముల విషయమును ౨౧౦ వ పుటలోని గాంగవంశీయ వీరప్పరాజుగారి చరిత్రను, Mir Pleat దొరగారి "Dynasties of Canrese Districts" గ్రంథము ౪౫ వ పుటలోని విమర్శనను Mir Filip Brown దొరగారి "Karnatic Chronolagy" పుస్తకము ౪౧ వ పుటలోని వ్యాసమును అవలోకించువారికి క్రీస్తుశకము ౩వ శతాబ్దము అనఁగా నేటికి పదునేడువందల సంవత్సరములకుఁబూర్వమే లింగధారులగు వీరశైవులున్నటులు స్థిరపడగలదు :—

"విష్ణుబ్రహ్మాదయో దేవా మునయో గౌతమాదయః ।
ధారయంతి సదాలింగ ముత్తమాంగే విశేషతః ॥౬-౩౫॥

అను సిద్ధాన్తశిఖామణి ప్రమాణముచే విష్ణ్వాదిదేవతలును గౌతమాదిమహర్షులును శివలింగధారణ పూజల నొనర్చి

ధన్యులైరనుట స్పష్టపడుచో నాశ్చర్యమేమియులేదు. విష్ణువు వివిధావతారములలో రామేశ్వర, కూర్మేశ్వర, వరాహేశ్వర మొదలగు లింగములను మహర్షులు గౌతమేశ్వర, అగస్త్యేశ్వర, వశిష్ఠేశ్వర మొదలగు లింగములను స్థాపించిన విషయము సుప్రసిద్ధమేకద!

కాశీవిశాలాక్షిమస్తకమందును పంఢరిపురమందలి పాండురంగవిఠలుని మస్తకముననను తిరువాంకూరురాజ్యపు అనంతశయనపట్టణమందలి అనంతపద్మనాభుని హస్త పీఠమందును తుళజాపురీ భవానియొక్క శీర్షమునందును బార్శి (Dt. Sholapur) భగవంతుని శిరస్సునందును శివలింగమును ప్రత్యక్షముగఁగాంచనగును. ఈ విగ్రహములన్నియు నత్యంత ప్రాచీనములనుటకు సందియములేదు.

ఇఁకనాంధ్రదేశమున సుప్రసిద్ధుఁడగు తిరుపతి వెంకటేశ్వరుని విగ్రహమ్మునైతము ప్రాచీనకాలమున వీరభద్రవిగ్రహమనియుహస్తభాగమున లింగముకలదనియు సర్పభూషణములు కలవనియు వైష్ణవులాక్రమించి వేంకటేశ్వరునిగామార్చిరనియుఁ బ్రత్యక్షానుభవముగల పెద్దలు వచించుచున్నారు. కాఁగా శ్రీరామానుజాచార్యులే యీవిగ్రహమునుమార్చిరని సుప్రసిద్ధుఁడగు శ్రీపతిపండితుఁడు తన శ్రీకరభాష్యమున నిట్లు వ్రాసెను.

" వెంకటేశ్వరస్య ఆభాసవిష్ణుత్వం । తదంగేనాగభూషణాది ధర్మాణాంద్యోతనాత్ మూలవిగ్రహేశంఖచక్రాదిలాంఛనానామదర్శనాత్ వీరేశ్వరస్య రామా_____

నుజకల్పితవేంకటేశ్వరత్వం రజ్జుసర్పవదాభాసమాత్ర మేవ। కించతత్పాణ్యాఘాదేశే శివలింగదర్శనాదీశ్వర శబ్దో వ్యవహ్రియతే ॥ ”

శ్రీమదాది శంకరాచార్య శిష్యుఁడగు ఆనందగిరిచే విరచిత శంకరదిగ్విజయ గ్రంథమందలి చతుర్థప్రకరణమున లింగధారులగు జంగములు శంకరాచార్యులతో వివదించినటులు స్పష్టముగఁదెలువఁబడియున్నది. ఏతత్సమయముననే కాబోలు శ్రీరేణుకశివాచార్యులు శ్రీశంకరాచార్యులకు “ శ్రీచంద్రమౌళీశ్వర లింగము ” ననుగ్రహించిరి ఈవిషయమును రేణుకవిజయ గురువంశకావ్య శివతత్త్వరత్నాకరాది గ్రంథములు ఘోషించుచున్నవి. (“ శ్రీజగద్గురు రేణుకాచార్యుల ” ను నావ్యాసమున దీనిని వివరింపనున్నాను) శ్రీశంకరాచార్యుల శృంగేరిమఠమున నిప్పటికిని శ్రీచంద్రమౌళీశ్వర లింగపూజ జరుగుచుండుట సర్వజనవిదితము.

ఇవ్విధముగ వేదాగమోపనిషత్పురాణేతి హాసప్రసిద్ధమగు లింగధారణము మోక్షసాధనమనుట సమంజసమెకద! కాన సిద్ధాంత శిఖామణి యందలి

“ వేదశాస్త్రపురాణేషు కామికాద్యాగమేషుచ ।
లింగధారణమాఖ్యాతం వీరశైవస్య నిశ్చయాత్ ॥

౬-౩౬ ॥ ”

ఈ వచనము శివశాసనమనుట నిశ్చయమే! పరశివుఁడగు శ్రీమన్మహాదేవుఁడు జగత్కల్యాణార్థమై లింగరూపమున భువనబ్రహ్మాండముల నాక్రమించియున్నను మానవులు తెలియకున్నారు. ఈ చరాచరాత్మక జగత్తుయొక్క చావు పుట్టకలు శివలింగమునుండియె కలగుచున్నవి. లింగాంగులు శివదీక్షితులై షట్స్థలాష్టావరణపంచాచార పరాయణులై శివజీవైక్యశాస్త్రమగు లింగాంగసామరస్య (వీరశైవుల శివాద్వైతలేక శక్తివిశిష్టాద్వైత) జ్ఞానమునార్జించి లింగైక్యము (సాయుజ్యముక్తి) నందుదురుగాక! లింగతత్త్వమును గూర్చి ప్రత్యేక గ్రంథమున విస్తరింపవలసియున్నది. ఈ యల్పగ్రంథమునకు నిప్పటికే పీఠిక పెరిగిపోవుటవలన నింతటితో సంక్షేపించుచున్నాను.

పరమపావనోదారచరిత్రులును వీరశైవమతానుపమాభిమానఘనులును విద్యార్థికుల ప్రోత్సాహకులును వైదికశిఖామణులును శివలోకగతులుననగు శ్రీమహంతుమఠము చెన్నబసవయ్యబావగారి స్మారకార్థముగ నీపొత్తమును మదాత్మీయ బాల్యమిత్రులగు శ్రీ॥రా॥మ॥ వీరభద్రయ్యగారు ప్రకటించి కొంత ఋణమును దీర్చికొనుటఁ బుణ్యావిశేషమనవలసియున్నది. శ్రీచెన్నబసవయ్య బావగారు వాస్తవముగ నన్ను సుతనిర్విశేషముగఁగరుణించి పదమూడు వత్సరముల నుండియు యథాశక్తి సర్వతోముఖముల మదియసంస్కృత విద్యాధ్యయనమును బ్రోత్సహించిరి. ఇట్టి మహానుభావుఁడకస్మాత్తుగ లింగైక్యము నందుటయు నేనుదూరదేశమునందుండుటయు మహాదుర్విధానములు ఆపుణ్యశరీరుని సందర్శనమిఁక నావంటి దుర్భాగ్యునకు లభించఁజాలదు

కదా! వారి నామస్మరణమె నా యగ్రిమస్వమత సేవాకార్యమున కు రక్షయై వెలుఁగుగాక! శివస్వరూపులగు శ్రీబావగారికి నీ చిన్ని వ్యాసమును "పత్రం పుష్పం ఫలంతోయం" అను నార్యోక్తి ననుసరించి యుడుతభక్తితో సమర్పించుచున్నాను.

లీయతే గమ్యతే యత్ర జగదేతచ్చరాచరం।
తమ్మహాలింగమాత్మానం ప్రణమామి సదాశివం॥

కాశీక్షేత్రము
శ్రీముఖ॥ఆశ్వీ॥బ॥౫.

ఇట్లు,
చి. మ. వీరభద్రశర్మ.

(ఈ వ్యాసము కాశిలోనుండగా వ్రాయబడెను.)

"శిశ్న దేవ" — శబ్దార్థము.

ఏకార్యమునం దైనను ఇతరులనుండి బాధలు వాటిల్లగూడ దను తలంపుతో రాజు మున్నగు నధికారులును వేదికొని లౌకికులు కట్టుదిట్టములను గావించుకొనునటులే యజ్ఞ యాగ వివాహాదులయందును దుష్టులగు రాక్షసులవలన గలుగు విఘ్నములును నివారించుకొనుటకై వైదికులు సురపతియును దండనసమర్థుండునునగు ఇంద్రునిగూర్చి యనేకసూక్తములతో వేదమున బ్రార్థించియున్నారు. ఇట్టిప్రార్థనలతో ఋగ్వేదము నిండియున్నది. నొకచోట "శిశ్నదేవ" శబ్దము వచ్చియుండుటయు దానిగూర్చిన చర్చబయలుదేరియుండుటజేసియు నీవ్యాసము వ్రాయవలసివచ్చినది. ఆ మంత్రమిదుగో :—

"న యాతవ ఇంద్ర జూజువుర్నో న వందనా శవిష్ఠ వేద్యాభిః । స శర్ధదర్యో విషుణస్య జంతోర్మా "శిశ్న దేవా" అపి గుర్ఋతం నః ॥"

(ఋగ్వేద ౫. వ అష్ట. ౩. ౩)

ఇందుగల "శిశ్నదేవ" శబ్దమునకు గ్రమమెరుగని పాశ్చాత్యులు కొందరును, అంధవిశ్వాసముతో వారివాక్యము నే నమ్ముచున్న మనదేశపువారు కొందరును "శిశ్న" మనగా "శివలింగ" మనియును "శిశ్నదేవు" లనగా శివలింగమును బూజించుచున్న ద్రావిడులనియు విపరీతార్థముజేయుచు శైవులారాధించు లింగమూర్తి యాశ్వరచిహ్నముగాదనియు గోలబెట్టుచున్నారు. ఇదిసరికాదు, దీనికి సరియైన భావము నీక్రిందవ్రాయుచున్నాడ :—

" ఓయింద్రుడా ! రాక్షసులు మమ్ము బీడింపకుందురుగాక ! మహాబలశాలివగునోయింద్రుడా ! రక్కసులుమమ్ము ప్రజలనుండి యెడబాపకుందురుగాక ! ప్రభువగునాయింద్రుడు విషమప్రాణులను శాసించుటయందు సమర్థుడగుగాక ! శిశ్న దేవులు అనగా బ్రహ్మచర్యహీనులగు కాముకులు మాసత్కార్యమునకు విఘ్నముకలిగించకుందురుగాక !! "

యథార్థమిటులుండగా వేదార్థములను జేయునపుడు పరంపరా సంప్రదాయములను తృణీకరించి యిచ్చవచ్చినటుల వాక్రుచ్చుట సత్యముగానేరదు. తమయర్థమునకు ప్రకరణము ననుసరించి సరియైనకారణములుండి తీరవలయును. సహజముగా నగపడు నర్థముకంటె నొకప్పుడు గౌణముగ లక్షణార్థములను గూడజేయకతప్పదు.

" శిశ్నదేవ " యనుశబ్దమునకు " వ్యభిచారి " " అబ్రహ్మచారి " " కాముకుడు " అను నర్థములే ఇచ్చటి ప్రకరణము ననుసరించి సమంజసముగ నున్నవి. చతుర్వేదపారంగతుడు సాయణాచార్యుడు తన భాష్యమందు

" శిశ్నేన దీవ్యంతి క్రీడంత ఇతి శిశ్నదేవాః, అబ్రహ్మచర్యా ఇత్యర్థః "

అని ఘంటాఘోషగ నుడివియున్నాడు. వేలసంవత్సరములు బ్రాచీనుడగు దుర్గాచార్యుడు నిరక్తమునకు భాష్యమును రచించినాడుకదా ! అతడును నీశబ్దమునకు

...

"శిశ్నేన నిత్యమేవ ప్రకీర్ణాభిః స్త్రీభిఃసాకం క్రీడంత ఆసతే"

(నిరుక్తనైగమ. ४. అ. ४౫.)

"స్త్రీలోలుడు" "వ్యభిచారి" అను నర్థమునే స్థిరపరచి యున్నాడు. మనదేశమందు "శిశ్నోదరపరాయణుడు" అను శబ్దమునైతము వ్యసని పురుషులంగూర్చి వాడుకలోనున్నది. నేటి దయానంద సరస్వతి కూడ నిట్టి విపరీతార్థము జేయలేదు.

"శిశ్నదేవ" అనునపుడు "శిశ్నమువలె ఆకారముగల శిలావిగ్రహమును బూజించువాడు" అను నర్థమును గ్రహించుచో "పితృదేవుడు" అను నపుడును "తండ్రివంటి యాకారముగల శిలావిగ్రహమును బూజించువాడు" అనునర్థమునేగ్రహింపవలసి వచ్చును గదా! ఇట్టి విపరీతార్థమును విమూఢాత్ములు దప్ప మఱెవ్వరును నమ్మజాలరు. తలిదండ్రులు బ్రతికి యున్నంతకాలము మందలించక, చనిపోయినతదుపరి వారి యాకారముగల విగ్రహములను బూజించుమని వేదములెన్నటికిని జెప్పవు. కావున "శిశ్నదేవ" యనగా "శిశ్నానందమే పరమ సుఖమనినమ్మినట్టి" అను నర్థమే సహజమైనది. అందుకనియే నీ మంత్రమందు "ఓయింద్రుడా! మా దారపుత్రాదులను కాముకులగు రాక్షసులు హరించి వ్రజలనుండి యెడబాపి మము వనవాసము పాలుగావించగలరు గాన రక్షించుమని" సాభిప్రాయముగా యాజ్ఞికులు ప్రార్థించుచున్నారు.

...... బ్రహ్మాండ పురాణమందు (ఉత్త. ౧-౯)

" ప్రాప్తే కలియుగే ఘోరే నరాః పుణ్యవివర్జితాః ।
పరాపవాదనిరతాః పరద్రవ్యాభిలాషిణః ॥
పరస్త్రీసక్తమనసః పరహింసాపరాయణాః ।
మాతృపితృకృతద్వేషాః స్త్రీదేవాఃకామకింకరాః ॥ "

" స్త్రీదేవ " యను శబ్దము వచ్చినది దీనికి " స్త్రీయాకారము గలిగినటువంటి శిలా విగ్రహము నారాధించువారు " అను నర్థము జేయవచ్చునా? ఇచ్చోట " కలియుగమందలి మానవులు దురాచారులనియు స్త్రీదేవులై అనగా నెల్లప్పుడు స్త్రీపరాయణులై వారి యాజ్ఞలమెలంగి పరదైవమని భ్రమించి శుశ్రూష జేయువారు " అను నర్థము ప్రకరణ సమ్మతమనియును సమంజసమనియును సంస్కృత భాష నభ్యసించుచున్న బాలకుడు నైతము నిరాంతకముగ జెప్పగలడు ఇట్లే ఋగ్వేదమందలి శిశ్నదేవ శబ్దమునకు శిశ్న పరాయణార్థము సిద్ధాంతిత మగుచున్నది.

పాశ్చాత్యులు ఇట్టి విపరీతార్థముల దీయుటకు గారణమేమనగా " భారతదేశమందలి నాగరికత (Culture) గాని ఆచార విచారములుగాని పవిత్రములుగావు అసలీదేశమార్య దేశము గాదు ఆర్యులమాతృదేశము ఏమధ్య ఏషియాలోనోకలదు మేము విదేశమునుండి వచ్చినటులే ఆర్యులును ఇచట వచ్చిచేరిరి ఇచట మొదలు ననాగరికులగు ద్రవిడులు వసించుచుండిరి వారు వైదికులు గారు శివుడు, రుద్రుడు, లింగము ఇవన్నియు ద్రవిడ దేవతలే! ఆర్యులలో విగ్రహారాధన లేకుండెను వేదములోనికి

ద్రవిడ శబ్దములు వ్రాకినవి " మున్నగు మిథ్యావార్తలను ప్ర చారించుటయు మనకు బూజ్యములగు దేవతలు దేశము ధర్మము భాష భావముల విషయమై అపూజ్యబుద్ధిని బుట్టించుచున్నారు. అమాయికులు కొందరు మన విజ్ఞాన భండారముల నంబడు వేదాగమాది ధర్మశాస్త్రముల జదువలేక విదేశీయుల వ్రాతలనమ్మి మోసపోవుచున్నారు. స్వరాజ్యతత్త్వమును కొంతవరకు దెలసికొన్న భారతీయులు ఇకనైన స్వధర్మాచార భావములను స్వాయత్తము జేసికొందురుగాక!

లింగము సంపూర్ణముగా శివస్వరూపమయ్యేయే యున్నది ఇది శివునియొక్క ఏయవ యవమునకును చిహ్నముగాదు. శివునియొక్క శిశ్నము తెగి పడినట్లును, తర్వాత దానిపూజ ప్రచారమైనట్లును (శాంతంపావం) కొంద అందరుగాని అది సరిగాదు. ప్రచ్ఛన్న బౌద్ధులో మ్లేచ్ఛులో ఇట్టి విపరీత వాదము నిటీవల జేర్చియుందురు.

బ్రహ్మ విష్ణువుల గర్వ పరిహారార్థమై శివుడు మహా లింగాకృతి (స్తంభాకృతి) తో భువన బ్రహ్మాండముల వ్యాపించగా నాద్యంతముల దెలియక విరించి కేశవులు బ్రార్థించుకొనిరి. అపుడు నిత్యపూజకు ననుకూలమగునట్లుగా సూక్ష్ముడై అంగుష్ఠాకృతితో శివుడు ప్రసన్నుండయ్యె నాటినుండి స్థావరలింగము లించుమించు స్తంభాకృతితోను ఇష్టలింగములు (హస్తపీఠము లందు) అంగుష్ఠాకృతితోను పూజింప బడుచున్నవి. పరమాత్ముండగు శివుని యంగుష్ఠాకృతినిగూర్చి

"అంగుష్ఠమాత్రః పురుషః మధ్యఆత్మని తిష్ఠతి ।
ఈశానో భూతభవ్యస్య నతతో విజుగుప్సతే ॥ "

(కఠోప, వల్లి. ४).

" అంగుష్ఠమాత్రః పురుషోంతరాత్మా "

(కఠోప, వల్లి. ౬)

" అంగుష్ఠమాత్రో రవితుల్యరూపః "

(శ్వేతాశ్వ. అధ్యా. ౫)

" అథసత్యవతఃకాయా త్పాశలబ్ధం వశం గతం ।
అంగుష్ఠమాత్రంపురుషం నిశ్చకర్ష యమోబలాత్ ॥ "

(మహాభారతవనపర్వము.)

ఇటులననేక శ్రుతులు ఇతిహాసములు పరమాత్మని స్వరూపమంగుష్ఠపరిణామము గలదనియు నట్టి దివ్యాకృతిని గురుకృపక్ష్యవలన శివదీక్షాపూర్వకముగ వడసి లింగాంగసామరస్య (ఆత్మానంద) మునకు పాత్రులగుదురుగాకయని ధారాళముగ నుపదేశించుచుండ దెలియజాలక దప్పుత్రోవలనేగుట నాత్మద్రోహముకంటె వేరుగాదు.

యాదగిరి,
ధాతృ॥జ్యే॥బ॥౧౧.

ఇట్లు,
చి. మ. వీ.
శం. సంస్కృత కాలేజ్.

(" లింగధారణవిధి " యను పుస్తకమునకు టీకగా నీవ్యాసము వ్రాయనైనది. ఇది ప్రత్యేకముగ గూడనుండుటవసరమని " లింగధారణసిద్ధాన్తమను " పేరుతో బ్రచురింపబడినది. లింగమును గూర్చి సర్వవిధముల విమర్శించి యొక గొప్ప గ్రంథము వ్రాయ దలంపు గలదు.)

శ్రీమజ్జగద్గురుపంచాచార్యాః ప్రసీదంతు

——o——

లింగిబ్రాహ్మణజాతకర్మవిధ్యపరనామక

లింగధారణవిధిః

అథ యజమానః పత్నీసమేతః పవిత్రపాణిః ఆచమ్య ॥ ప్రాణానాయమ్య॥ స్వేష్టదేవం ధ్యాత్వా ॥ (యజమానుదు పత్నీసమేతుడై నిత్యకర్మానంతరము ఆచమన ప్రాణాయామముల జేసి ఇష్టదేవతా ప్రార్థన మొనర్చవలయు).

"ఏవం......శుభతిథౌ మమధర్మపత్న్యాం జాతస్య కుమారస్య ఆయుష్యాభివృధ్యర్థం అముకగోత్రోత్పన్నస్య శిశోర్భవిత్వదోషాపనోదనద్వారా లింగాంగిత్వసిధ్యర్థ్యం జాతకర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగ నాందీశోభనదేవతా ఉద్దిశ్యనాందిశోభనదేవతాప్రీత్యర్థం నాందీసమారాధనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదాదౌ శుధ్యర్థం వృధ్యర్థం అభ్యుదయార్థంచ మాహేశ్వరైస్సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యే" ॥ ఇతి సంకల్ప్య ॥

(ఈప్రకారము సంకల్పముచేసి గణపతిపూజను నాందీ స్వస్తివాచనముల నొనర్చవలయును).

తండుల పూరితపాత్రే సభూతిపంచసూత్రఘటితం శివలింగం ససువర్ణదక్షిణం పట్టవస్త్రయుగ్మం చ నిధాయ తస్యోపరి శుభ్రవస్త్రయుగ్మం పిధాయ హస్తే కృత్వా బధ్ధాంజలిరివస్థిత్వా॥ (ఒకపళ్ళెమునందు బియ్యముపోసి అందులో విభూతి పంచసూత్రియుతపుగు అనగా శాస్త్రోక్తముగ సిద్దపరచబడిన శివలింగమునుంచి దక్షిణలను పట్టువస్త్రములనునిచి అతర్వాత పళ్ళెముపైన ఒకవస్త్రమునుకప్పి హస్తమందు తీసుకొని గురువుయెదుట బద్ధాంజలియై నిలువబడి యీక్రిందివిధముగ ప్రార్థించవలయు).

"భోగురుస్వామిన్ మదర్ధాంగినీగర్భాంబుధేరద్యభూమితటం గతస్య మమ శిశోః భవిత్వాదిదోషసందోహం వినివర్త్య లింగాంగిధర్మపాలనార్థమహమత్ర యాచే" ॥ ఇతి ప్రార్థయేత్ ॥

తతోగురుః :— (తర్వాత గురువు యీక్రింది వాక్యములను అనవలయు).

"రే! వత్స! కథమయమపాత్రశివలింగ అజ్ఞాత పూజాదివిషయ శ్శిశుః కోవాస్యాధికారీ రక్షణే" ॥ ఇతి పృచ్ఛేత్ ॥

(కర్త యీక్రిందివాక్యములను ఉచ్చరించి ఆపళ్ళెరమును గురువు చేతికర్పించి సాష్టాంగప్రణామ మొనరించవలయు).

"మహానుభావ శిశోరస్య శివదీక్షాసంస్కారపర్యంత మహామేన తత్రాధికారిణా"

ఇతిపాత్రం గురుహస్తే సమర్ప్య సాష్టాంగ ప్రణామం కుర్యాత్ ||

తతో గురుః :— తర్వాత గురువు

ప్రాప్తంపంచాచార్యభక్తగణాద్యనుమతిస్సన్ శివలింగసంస్కారే బద్ధపరికరో భూయాత్ || (మఠమయ్య ప్రస్తుతమున్న పంచాచార్యులయనుమతిచే శివలింగమునకు సంస్కారమునుచేయు నారంభించవలయును).

తతః పంచాచార్యకలశాన్ విధివత్ప్రతిష్ఠాప్య || సంపూజ్య ||
(పంచకలశములను విధిప్రకారము స్థాపించి పూజించవలయు)

తతః గురుస్మరణపూర్వకం లింగస్య శిల్పిదోషనివృత్త్యర్థం పవమానస్సువర్జనేతి కుశాగ్రోదకైః సంప్రోక్ష్య ||
(ఈక్రిందిమంత్రమును పఠించుచు కుశాగ్రములచే శివలింగముపై యుదకమును ప్రోక్షించవలయును).

"పవమానస్సువర్జనః పవిత్రేణ విచర్షణిః యః పోతా సపునాతు మా పునంతు మా దేవజనాః । పునంతు మనవో ధియా । పునంతు విశ్వ ఆయవః జాతవేదః పవిత్రవత్ పవిత్రేణ పునాహి మా శుక్రేణ దేవదీద్యతు అగ్నే క్రత్వాక్రతూగ్ంరనుయత్తేపవిత్రమర్చిషి । అగ్నే వితతమంతరా బ్రహ్మ తేనపునీమహే ఉభాభ్యాం దేవసవితః । పవిత్రేణ సవేన చ ఇదంబ్రహ్మపునీమహే । వైశ్వదేవీపునతీదేవ్యాగాత్ యస్యై బహ్వీస్తనువోవీతపృష్ఠాః । తయామదంత

త్సధమా ద్యేషు । వయగ్గ్ం స్యామ పతయో రయీణాం వై
శ్వానరో రశ్మిభిర్మాపునాతు । వాతః ప్రాణేనేషి రోమయో
భూః ద్యావాపృథివీ పయసా పయోభిః । ఋతావరియజ్ఞియే
మాపునీ తాం । బృహద్భి స్స వితస్తృభిః । వర్షిష్ఠై ర్దేవమ
న్మభిః । అగ్నే దక్షైః పునాహిమా యేన దేవా అపునత ।
యేనాపో దివ్యం కశః తేన దివ్యేన బ్రహ్మణా ఇదం బ్రహ్మ
పునీమహే యః పావమానీరధ్యేతి । ఋషిభిస్సంభృతగ్ంర
సం । సర్వగ్ం సపూతమశ్నాతి । స్వదితం మాతరిశ్వనా
పావమానీర్యోధ్యేతి ఋషిభిస్సంభృతగ్ంరసం । తస్మై సర
స్వతీదుహే క్షీరగ్ం । సర్పిర్మధూదకం । పావమానీస్స్వస్త్య
యనీః । సదుఘా హి పయస్వతీః । ఋషిభిస్సంభృతో రసః
బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హితం । పావమానీర్దిశంతు నః । ఇ
మంలోకమథో అముం కామాస్సమర్ధయంతు నః । దేవీర్దేవై
స్సమా భృతాః పావమానీస్స్వస్త్యయనీః । సదుఘాహిఘృత
శ్చుతః । ఋషిభిస్సంభృతోరసః బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ంహి
తం । యేన దేవాః పవిత్రేణ ఆత్మానం పునతే సదా । తేన
సహస్రధారేణ పావమాన్యః పునంతు మాం । ప్రాజాపత్యం
పవిత్రం శతోద్యామగ్ం హిరణ్మయం । తేన బ్రహ్మవిదో
వయం పూతం బ్రహ్మపునీమహే । ఇంద్రఃస్సునీతిస్సహ మా
పునాత్ । సోమస్స్వస్త్యా వరుణస్సమీచ్యా యమో రాజాః

ప్రముణాభిః పునాతుమా । జాతవేదామూర్జయంత్వా పునాతు॥

ఇతి కుశాగ్రోదకైః సంప్రోక్ష్య ॥

ఓం నిధనపతయే నమః । నిధనపతాంతికాయ నమః ।

ఓం ఊర్ధ్వాయ నమః । ఊర్ధ్వలింగాయ నమః ।

ఓం హిరణ్యాయ నమః । హిరణ్యలింగాయ నమః ।

ఓం సువర్ణాయ నమః । సువర్ణలింగాయ నమః ।

ఓం దివ్యాయ నమః । దివ్యలింగాయ నమః ।

ఓం భవాయ నమః । భవలింగాయ నమః ।

ఓం శర్వాయ నమః । శర్వలింగాయ నమః ।

ఓం శివాయ నమః । శివలింగాయ నమః ।

ఓం జ్వలాయ నమః । జ్వలలింగాయ నమః ।

ఓం ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలింగాయ నమః ।

ఓం పరమాయ నమః । పరమలింగాయ నమః ।

"ఏతత్సోమస్య సూరస్య సర్వలింగగ్ం స్థాపయతి పాణిమంత్రం పవిత్రం"॥

ఇతి శివలింగం గృహ్ణీయాత్ ॥ (ఈమంత్రముచే శివలింగము ను తీసుకొనవలయును).

"దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి"

ఇత్యనేన వామహస్తే నిధాయ॥ (పైమంత్రిముచే యెడమచేతి యందుంచుకొని)

" ఆపోహిష్ఠేతి " శుద్ధజలేన ప్రక్షాళ్య ॥ (ఈక్రింది మంత్రముచేత కడుగవలయును.)

" ఆపోహిష్ఠామయో భువస్తాన ఊర్జేదధాతన । మహే రణాయచక్షసే । యో వశ్శివతమో రస స్తస్య భాజయతే హనః । ఉశతీరివ మాతరః । తస్మా అరంగమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ । ఆపోజనయథాచనః "॥

" నమ స్తే రుద్రమన్య వ ఉతోత ఇషవేనమః "

ఇత్యనువాకేనామలకచూర్ణేనోద్వర్తనం కృత్వా ॥ (సిక్రింది రుద్రయను వాకమంత్రముచేత ఉసిరికాయల చూర్ణమును లేపనమొన ర్చవలయు.)

"నమ స్తే రుద్రి మన్యవ ఉత్తోత ఇషవే నమః। నమ స్తే అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యాముత తే నమః। యా త ఇషుశ్శివ తమా శివం బభూవ తే ధనుః । శివా శరవ్యా యా తవ తయా నో రుద్ర మృడయ । యా తే రుద్ర శివా తనూర ఘోరా పాపకాశినీ । తయా న స్తనువా శ న్తమయా గిరిశ న్తాభిచాకశీహి । యామిషుం గిరిశన్త హస్తే బిభర్ష్య స్తవే। శివాం గిరిత్ర తాం కురు మాహిగ్ంసీః పురుషం జగత్ ।

శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛా వదామసి । యథా నస్సర్వ
మిజ్జగద యక్ష్మగ్ం సుమనా అసత్ అధ్యవోచదధివక్తా ప్ర
థమో దైవ్యో భిషక్ । అహీగ్ంశ్చ సర్వాన్జమ్భయన్త్స
ర్వాశ్చ యాతు ధాన్యః । అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత
బభ్రుస్సుమంగలః । యే చేమాగ్ం రుద్రా అభితో దిక్షు ।
శ్రితాస్సహస్రశో వైషాగ్ం హేడ ఈమహే । అసౌ
యోవసర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః । ఉతైనం గోపా అదృ
శన్న దృశన్నుదహార్యః । ఉతైనం విశ్వా భూతాని స దృ
ష్టో మృడయాతి నః । నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రా
క్షాయ మీఢుషే । అథో యే అస్య సత్వానోహం తే
భ్యోకరం నమః । ప్రముంచ ధన్వనస్త్వముభయోరార్త్ని
యోర్జ్యాం యాశ్చ తే హస్త ఇషవః । పరా తా భగవో
వప అవతత్య ధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే । నిశీర్య
శల్యానాం ముఖా శివో నస్సుమనా భవ । విజ్యం ధనుః
కపర్దినో విశల్యో బాణవాగ్ం ఉత । అనేశన్నస్యేషవ ఆభు
రస్య నిషంగథిః । యా తే హేతిర్మీఢుష్టమ హస్తే బభూ
వ తే ధనుః । తయాస్మాన్ విశ్వతస్త్వమయక్ష్మయాపరిబ్భు
జ । నమస్తే అస్త్వాయుధాయానాతతాయ ధృష్ణవే । ఉభా
భ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే । పరి తే
ధన్వనో హేతిరస్మాన్వృణక్తు విశ్వతః । అథో య ఇషుధి

స్త్రవారే అస్మిన్నిధేహి తం" ॥

మధ్యేమధ్యే ॥ (నడుమ నడుమ)

"ఓంనమశ్శంభవేచ మయోభవేచ నమశ్శంకరాయచ మయస్కరాయచ నమశ్శివాయచ శివతరాయచ" ॥

ఇతి శుద్ధ జలేన సంస్నాప్య ॥ (పైమంత్రమును చదువుచు శుద్ధజలముచేత అభిషేకమొనర్పవలయును.) అష్టవిధార్చనం కుర్యాత్ ॥

జలాధివాసః.

పునః ప్రాణానాయమ్య ॥

ఏవంగుణ...... శుభతిథౌ । లింగస్య శిలదోషనివృత్త్యర్థం జలాధివాసం కరిష్యే ॥

ఇతి సంకల్ప్య ॥ (పైప్రకారము సంకల్పమునుచేసి) పంచకలశస్య వారుణభాగే పూర్ణకుంభం నిధాయ తస్మిన్ కుంభే లింగం నిక్షిప్య ॥ (పంచకలశములకు పశ్చిమభాగమందు వేరొకకుంభమును స్థాపించి ఆకలశమునందు లింగమునునిచి) నమక-చమక-శ్రీసూక్త-పురుషసూక్తైః జలాధివాసం కారయేత్ ॥ (నమక-చమక శ్రీసూక్త-పురుషసూక్తాది మంత్రములచేత జలాధివాసము చేయించవలయు.)

తదభావేః— (లేకపోయినచో క్రింది సూక్తమును పఠించుచు జలాధివాసమును చేయవలయును).

రుద్రసూక్తం.

ఓం పరిణో రుద్రస్య హేతిర్వృణక్తు పరిత్వేషస్య దుర్మతిరఘాయోః । అవస్థిరామఘవద్భ స్తనుష్వ మీడ్వ స్తోకాయతనయాయ మృడయస్తుహి శ్రుతం గర్తసదం యువానం మృగన్న భీమముపహర్తుముగ్రం మృడాజరిత్రే రుద్ర స్తవానో అన్యంతే అస్మన్నివపంతు సేనాః । మీఢుష్టమశివతమ శివోనస్సుమనాభవ పరమేవృక్ష ఆయుధం నిధాయ కృత్తిం వసాన ఆచర పినాకం బిభ్రదాగహి అర్హన్ బిభర్షి సాయకాని ధన్వార్హన్నిష్కం యజ తంవిశ్వరూపం అర్హన్నిదం దయసే విశ్వమర్భువం నవా ఓపి యోరుద్రత్వ దస్తి । త్వమగ్నే రుద్రోఅసురో మహోదివః త్వగ్ంశర్ధోమారుతం పృక్ష ఈశిషే. త్వం వాతైరరుణైర్యాసి శంగయాత్వం పూషావిధతః పాసినుత్మనా । ఆపోరాజానమధ్వరస్య రుద్రగ్ం హోతారగ్ం సత్యయజగ్ం రోదస్యోః అగ్నింపురాతనయిత్నోరచిత్తాద్ధిరణ్యరూపమవసే కృణుధ్వం ”॥

ఇతి రుద్రసూక్తేన జలాధివాసం కారయేత్ సర్వత్ర ముహూర్తాంతమధివాసః ॥ (ఈరుద్రసూక్తముచేత రెండుఘడియలపట్టు కైనను జలాధివాసమును చేయవలయును.)

అష్ట విధార్చనం కృత్వా॥ (పటయందు వ్రాసిన ప్రకారము అష్టవిధార్చనముచేసి) తతః మూలమంత్రేణ ఉత్థాయ॥ (మూల

మంత్రము (ఓంనమఃశివాయ) చేతతీసుకొని) ఆపోహిష్ఠేతి శుద్ధోదకేన సంస్నాప్య|| (౬ పుటయందున్నడు "ఆపోహిష్ఠా" అనుమంత్రముచేత శుద్ధోదకస్నానము చేయించి) అష్ట విధార్చనైస్సంపూజ్య|| (అష్టవిధార్చన మొనరించి) మూలమంత్రేణ అష్టోత్తరశతమభిమన్త్ర్య || (మూలమంత్రమును ౧౦౮ మారులు అభిమంత్రించవలయును).

ధాన్యాధివాసః

పునః ప్రాణానాయమ్య|| ఏవం............

శుభతిథౌ । శివలింగస్య దేవతాబీజత్వ సిద్ధ్యర్థం ధాన్యాధివాసం కరిష్యే ||

ఇతి సంకల్ప్య || (మరల ఆచమనప్రాణాయామములను చేసి పై ప్రకారము సంకల్పమును చేయవలయును).

కలశస్యశాంకరే భాగే షట్సంమార్జనేన భూశుద్ధిం కృత్వా రంగవల్ల్యాద్యష్టదలపద్మం విలిఖ్య తదుపరి తండులపూరిత పాత్రం నిధాయ || తస్మిఁలింగంనిక్షిప్య || (పంచకలశమునకు ఈశాన్యభాగమునందు షట్సమ్మార్జనము చేసి [గోమూత్రం-గోమయం-గోరోజనం-గోక్షీరం-గోదధి-గోఘృతం, ఇతి షట్సమార్జనాని] ఆవుపంచితము-ఆవుపేడ-గోరోజనము-ఆవు పాలు-ఆవు పెరుగు-ఆవు నెయ్యి-వీనియారాను కలిపి వీటిచే భూమిని అలుకవలయును. తరువాత అష్టదళ పద్మము ముగ్గువేసి దానిపై నొకతాంబాలమునందు బియ్యముపోసి నిక్రింది మంత్రముచేత లింగమునుంచవలయును)

భూమిర్భూమ్నా ద్యౌర్వరిణాంతరిక్షం మహిత్వా। ఉపస్థేతే దేవ్యదితేగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయాదధే। ఆయంగౌః పృశ్నిరక్రమిదసనన్మాతరం పునః। పితరం చ ప్రయంత్సువః త్రిగ్ంశద్ధామవిరాజతి వాక్పతంగాయ శిశ్రియే। ప్రత్యస్య వహద్ద్యుభిః। అస్యప్రాణాదపానత్యంతశ్చరతిరోచనా। వ్యఖ్యన్మహిషస్సువః। యత్వాక్రుద్ధః పరోవపమన్యునా యదవమత్యా। సుకల్పమగ్నే తత్తవ పునస్త్వోద్దీపయామసి। యత్తే మన్యుపరోప్తస్య పృథివీమనుదధ్వసే। ఆదిత్యా విశ్వే తద్దేవా వసవశ్చ సమాభరన్ మనోజ్యోతిర్జుషతా మాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధాతు బృహస్పతిస్తనుతామిమన్నో విశ్వేదేవా ఇహ మాదయంతాం" ॥

ఇతి లింగం నిక్షిప్య ॥ (తరువాత లింగముమీద చేతినునిచి కొని ఈ క్రింది మంత్రమును చదువవలయును.)

యాజాతా ఓషధయో దేవేభ్యస్త్రియుగం పురా। మందామిబభ్రూణామహగ్ం శతం ధామాని సప్త చ శతం వో అంబుధామాని సహస్రముతవో రుహః॥ అథా శతక్రత్వో యూయమిమమ్మే అగదం కృతా పుష్పావతీః ప్రసూవతీః ఫలినీరఫలాఉత అశ్వాయువసజిత్వరీర్వీరుధః పారయిష్ణువః। ఓషధీరతి మాతర స్తద్వోదేవిరుపబ్రువే। రపాగ్ం

సి విష్ణు తీరితరపః । చాతయమానాః । అశ్వత్థే వో నిషా దనం । పర్ణే వో వసతిః కృతాః గోభాజ ఇత్కిలాసథ య త్సనవథ పూరుషా । యదహంవాచయన్నిమా ఓషధీర్హస్త ఆదదే । ఆత్మాయక్ష్మస్య నశ్యతి । పురా జీవగృభో యథా । యదోషధయస్సంగచ్ఛంతే రాజానస్సమితావివ విప్రస్స ఉ చ్యతే భిషగ్రక్షోహా మీవజాతనః । నిష్కృతిర్నామ వో మాతాథాయూయగ్ంస్థ సంకృతీః । సరాః పతత్రిణీః । స్తనయదామయతినిష్కృత । అన్యావో అన్యామవత్వన్యా స్యస్యా ఉవాసత । తాస్సర్వా ఓషంధయస్సంవిదానా ఇదం మే పావితా వచః । ఉచ్ఛుష్మా ఓషధీనాం గావో గోష్ఠా దివేరథే । ధనగ్ం సనిష్యంతీనామాత్మానం తవ పూరుషా అతివిశ్వాః పరిష్ఠా తేనైవవ్రిజమక్రముః । ఓషధయః ప్రా చుచ్యపుర్యత్కించ తనువాగ్ం రపః । యాః । త ఆతస్థురా త్మానం య ఆవివిశుః పరుఃపరుః తాస్తేయక్ష్మం విబాధం తాముగ్రో మధ్యమశీరివ । సాకం యక్ష్మ ప్రపత శ్యేనేన కికిదీవినా । సాకం వా తస్యధ్రాజ్యా సాకంసస్యనిహా కయా అశ్వావతీస్సోమవతీః మూర్జయంతీ ముదోజస ఆవిత్సి స ర్వాఓషధిరస్మా అరిష్టతాతయే ॥ యాః ఫలినీర్యా అఫలా పుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః బృహస్పతి ప్రసూతస్తానో ముంచ త్వగ్ం హసః । యాః ఓషధయస్సోమరాజ్ఞీః ప్రవిష్టాః పృథి

వీమను । తాసాంత్వ మస్యుత్తమా । ప్రణో జీవాతవే సువ । అవపతంతీరవదంతి వా । ఓషధయః పరి । యం జీవమశ్నవామహే । ననరిష్యాతి పూరుషః । యాశ్చేదముప శృణ్వంతి యాశ్చదూరంపరాగతాః । ఇహసంగత్య తాస్స ర్వాః । అస్మైసంధత్త భేషజం । మావోనిషత్ఖనితాయస్మై చాహం ఖనామి వః । ద్విపశ్చతుష్పదస్మాకం సర్వమస్త్వ నాతురం । ఓషధయస్సంవదంతే సోమేన సహరాజ్ఞా । యస్మై కరోతి బ్రాహ్మణస్తగ్ం రాజన్ పారయామసి ॥

ఇతి సూక్తేన లింగం స్పృష్ట్వా జపేత్ ॥ మూల మంత్రేణ ఉత్థాయ ॥ అష్ట విధార్చనం కుర్యాత్ ॥ మూల మంత్రేణాష్టోత్తర శత మభిమన్త్ర్య ॥ (మూలమంత్రముచేత బియ్యములోనుంచి లింగమునుతీసి పుస్తకము మొదట "సూచన" లో వ్రాసిన ప్రకారము అష్టవిధార్చనముచేత పూజించి ౧౦ సార్లు మూల మంత్రమును జపించవలయు.) తతః పంచగవ్యై స్తత్తన్మంత్రేణ స్నాపయేత్ ॥ (తర్వాత పంచగవ్యములతో నాయామంత్రముల చేత స్నానముచేయించవలయును.)

అథ పంచగవ్యస్నానం.

గాయత్ర్యాగోమూత్రం :—

"ఓం భూర్భువస్సువః ఓంతత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ "॥

(యనుమంత్రముచేత ఆవుపంచితముతో స్నానము చేయించవలయు.)

గంధద్వారేతి గోమయం :—

"గంధద్వారాం ధురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం ।
ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయేశ్రియం॥

(యనుమంత్రముచేత అవుపేడతోను.)

శుక్రమసీతిగోఘృతం :—

"శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి దేవో వస్సవితోత్పునాతు । అచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసోస్సూర్యస్యరస్మిభిః"॥

(అనుమంత్రముచేత అవునెయ్యితోను.)

దధిక్రా వణ్ణో ఇతిగోదధి :—

"దధిక్రావణ్ణో అకారిషం జిష్ణోరశ్వస్యవాజినః । సురభినో ముఖాకరత్ప్రాణ ఆయుగ్ం షితారిషత్"॥

(అనుమంత్రముచేత అవుపెరుగుతోను.)

ఆప్యాయస్వేతి క్షీరం:—

"అప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వతస్సోమ వృష్ణియం ।
భవా వాజస్య సంగథే"॥

(అనుమంత్రముచేత అవుపాలతోను.)

దేవస్యత్వేతి కుశోదకం :—

"దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేశ్వినోర్బాహుభ్యాం ।
పూష్ణో హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి"॥

(అనుమంత్రముచేత దర్భాగ్రజలముచేతను.)

తతః

"నమశ్శంభవేచ మయోభవేచ నమశ్శంకరాయచ నమశ్శివాయచ శివతరాయచ"॥

ఇతి శుద్ధోదకే నస్నాపయేత్ ॥

అష్ట విధార్చనం కుర్యాత్ ॥ (అనుమంత్రముచేత శుద్ధజలము తోను స్నానము చేయించవలయును.)

మూల మంత్రేణాష్టోత్తర శత మభిమంత్ర్య: (మూల మంత్రముచేత ౧౦౮ మారులు అభిమంత్రించవలయు.)

తతః పంచామృతైః పృథక్ పృథక్ స్నాపయేత్ ॥ (తర్వాత పంచామృతములచేత వేరువేరుగా స్నానము చేయించవలయు.)

అథ పంచామృతస్నానం.

క్షీరం:— "ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వతస్సోమ వృష్ణియం। భవా వాజస్య సంగథే॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః॥ క్షీరేణ స్నాపయామి॥"

(అనుమంత్రముచేత పాలతో అభిషేకమొనరించి.)

ఉదకం:— "ఈశానస్సర్వవిద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతానాం। బ్రహ్మాధిపతిర్బ్రహ్మణోధిపతిర్బ్రహ్మ శివో మే అస్తు సదాశివోం"॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః॥ శుద్ధోదకేన స్నాపయామి॥

(యని ఉదకముచేత స్నానము చేయించవలయు.)

దధి :— "దధి క్రావణ్ణో అకారిషం జిష్ణోరశ్వస్య వాజి
నః । సురభినో ముఖాకరత్ప్రాణఆయూంషి
తారిషత్ "॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥
దధ్నా స్నాపయామి ॥

(ఆవుపెరుగుతోను జలక మొసర్చి)

శుద్ధజలం:—"తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ
ధీమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ "॥
ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥ శుద్ధోదకేన స్నాప
యామి ॥

(అనుమంత్రముచేత శుద్ధజలముతోను)

ఘృతం:—"శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి దేవో వస్సవి
తోత్పునాత్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసోస్సూర్య
స్యరశ్మిభిః "॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥
ఇతి ఘృతేన స్నాపయామి ॥

(అనుమంత్రముచేత ఆవునెయ్యితోను)

శుద్ధజలం:—"అఘోరేభ్యోథ ఘోరేభ్యో ఘోర
ఘోరతరేభ్యస్సర్వేభ్యస్సర్వశర్వేభ్యో నమ
స్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః"॥ ఓం శ్రీశివలింగా
యనమః॥ శుద్ధోదకేన స్నాపయామి॥

(ఈమంత్రముచేత శుద్ధజలముతోను)

మధు :— "మధువాతా ఋతాయతే మధు క్షరంతి సింధవః మాధ్వీర్నస్సంత్వోషధీః మధునక్తము తోషసి మధుమత్పార్థివగ్ంరజః । మధు ద్యౌరస్తు నః పితా మధుమాన్నో వనస్పతిర్మధు మానస్తు సూర్యః మాధ్వీర్గావో భవంతు నః"॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥ మధునా స్నాపయామి ॥

(యనుమంత్రముచేత తేనెతోను)

శుద్ధజలం:—"సద్యోజాతం ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయ వై నమోనమః । భవే భవేనాతిభవే భవస్వమాం భవోద్భవాయ నమః"॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥ శుద్ధోదకేన స్నాపయామి॥

(యనుమంత్రముచేత శుద్ధజలములోను)

ఫలోదకం:—"యాః ఫలినీర్యా అఫలా పుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముంచత్వగ్ంహసః"॥ ఓం శ్రీశివలింగాయనమః ॥ ఫలోదకేన స్నాపయామి॥

(యనుమంత్రముచేత ఫలోదకములోను)

ఆపోహిష్ఠేతి మంత్రేణ పునః శుద్ధోదకస్నానం॥ (౭ పేజీయందుండు "ఆపోహిష్ఠా" యనుమంత్రముచేత శుద్ధోదక స్నానము చేయించవలయును.)

తతః శివలింగం శుద్ధవస్త్రేణాచ్ఛాద్య ॥ (స్నానానంతరము శివలింగమును వస్త్రముతో గప్పవలయును.)

ప్రాణప్రతిష్ఠాక్రమః.

ఓం అస్యశ్రీ శివలింగ ప్రాణప్రతిష్ఠాపన మంత్రస్య । బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర ఈశ్వర సదాశివ ఋషయః । ఋగ్యజుస్సామాథర్వా శ్ఛందాంసి । సకలజగత్సృష్టిస్థితిసంహారకారిణీ ప్రాణశక్తిః పరాదేవతా । ఆం బీజం । హ్రీం శక్తిః । క్రోం కీలకం । అమృతలింగమధ్యే మహాదేవప్రాణప్రతిష్ఠాసిద్ధ్యర్థం జపే వినియోగః ॥

ఓం ఆం హ్రీం క్రోం ఆకాశవాయు వహ్ని సలిలపృథివ్యాత్మనే అం కం ఖం గం ఘం ఙం అం హ్రీం క్రోం అం ఓం అంగుష్ఠాభ్యాంనమః । ఆం హ్రీం క్రోం శబ్దస్పర్శరూప రసగంధాత్మనే ఇం చం ఛం జం ఝం ఞం ఆం హ్రీం క్రోం ఈం ఓం తర్జనీభ్యాంనమః । ఓం అం హ్రాం క్రోం త్వక్చక్షు శ్శ్రోత్ర జిహ్వాఘ్రాణాత్మనే ఓం టం ఠం డం ఢం ణం ఓం అం హ్రాం క్రోం ఓం మధ్యమాభ్యాం నమః । ఓం అం హ్రాం క్రోం వాక్పాణిపాదపాయూపస్థాత్మనే ఏం తం థం దం ధం నం ఓం అం హ్రీం క్రోం ఓం అనామికాభ్యాం నమః॥ ఓం అం హ్రాం క్రోం మనోబుద్ధ్యహంకార

చిత్తవిజ్ఞానాత్మనే ఓం పం ఫం బం భం మం ఔం అం హ్రీం క్రోం కనిష్ఠికాభ్యాం నమః । ఓం అం హ్రీం క్రోం వచనాదానగమన విసర్జనానందాత్మనే అం యం రం లం వం శం షం సం హాం ళం క్షం అం హ్రీం క్రోం అం కర తలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః ॥ ఏవం హృదయాదిషడంగన్యాసః ॥

(అని కరన్యాసమును చేసి ఇదే ప్రకారము హృదయన్యాసమును చేయవలయును. కాని అంత్యమందు మాత్రము పైనకనపరచిన ప్రకారము శిరసేస్వాహాశిఖాయైవషట్ అనిమాత్రము చెప్పవలయును.)

ఓం హాం ఆకాశాత్మనేతి హ్రాం హృదయాయనమః । ఓం యం శబ్దస్పర్శేతి హ్రీం శిరసేస్వాహా ॥ ఓం రం త్వక్చక్షు రితి హ్రూం శిఖాయైవషట్ । ఓం లం వాక్పాణీతి హ్రైం కవచాయ హుం ఓం అం వచనగమనేతి హ్రౌం నేత్రత్రియాయ వౌషట్ ఓం అం హ్రీం క్రోం మనోబుద్ధ్యహంకారేతి హ్రః అస్త్రాయ ఫట్ ॥

ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః ॥ ధ్యానం ॥ రక్తాంబోధిస్థపోతోల్లసదరుణసరోజాధిరూఢా కరాబ్జైః । పాశం కోదండమిక్షూద్భవమళి గుణమప్యంకుశం పంచబాణాన్ । బిభ్రాణాసృక్కపాలం త్రినయనవిలసత్పీనవక్షోరుహాఢ్యా । దేవీ బాలార్కవర్ణా భవతు సుఖకరీ ప్రాణశక్తిః పరా నః ॥

ఇతిధ్యాత్వా ॥ (అనిధ్యానించి)

ప్రక్షాలితనూతనవస్త్రేణాత్మానం దేవం చాదృత్య ।
దక్షిణహస్తేనాచ్ఛాద్య ॥

(క్రొత్తదగు శుభ్రవస్త్రముతో లింగమునకు దనకును ముసుకుగా వేసికొని కుడిచేతితో పట్టి)

"ఓం అముష్యప్రాణా ఇహ ప్రాణా స్సోహంస్సోహం" ॥

ఇతిబ్రహ్మభాగే ॥ (అని ఉచ్చరించి బ్రహ్మభాగమందు) (బ్రహ్మభాగమనగా "పాదాదినాభిపర్యంతం" పాదములు మొదలుకొని నాభిపర్యంతము)

"ఓం అముష్యజీవ ఇహస్థితః సోహంస్సోహం"॥

ఇతివిష్ణుభాగే ॥ (అని ఉచ్చరించి విష్ణుభాగము అనగా) నాభ్యాదిహృదయపర్యంతం ॥ (నాభి మొదలుకొని హృదయము వరకు)

"ఓం అముష్యసర్వేంద్రియాణి వాఙ్మనశ్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణా ఇహైవాగత్య సుఖంచిరం తిష్ఠంతు స్వాహా ॥"

ఇతి రుద్రభాగే ॥ (అనిఉచ్చరించి రుద్రభాగము [అనగా "హృదయాది మస్తకపర్యంతంవిన్యస్య" హృదయము మొదలుకొని మస్తకపర్యంతము] స్పర్శచేయవలయును. తర్వాత)

ఓం అం హ్రీం క్రోం అముష్య ప్రాణా ఇహ ప్రాణాస్సోహంసోహం । ఓం అం హ్రీం క్రోం అముష్య జీవ ఇహ స్థితస్సోహం సోహం । ఓం అం హ్రీం క్రోం ఓం అముష్య సర్వేంద్రియాణిహం సోహంసోహం । ఓం అం హ్రీం క్రోం వాఙ్మనశ్చక్షు శ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణా ప్రాణాపానవ్యానోదానసమాననాగకూర్మకృకరదేవదత్తధనంజయాదివశే ప్రాణా ఇహాగత్యాగత్య । ఆగచ్ఛాగచ్ఛ ఆకర్షయాకర్షయ । సుఖంచిరం తిష్ఠంతుస్వాహా ॥

అం హ్రీం క్రోం టం ఠం డం ఢం ణం వాక్పాణిపాదపాయూపస్థాత్మనే । ఓం అం హ్రీం క్రోం ఐం తం థం దం ధం నం త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణాత్మనే । ఓం అం హ్రీం క్రోం ఓం పం ఫం బం భం మం ఔం మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్త విజ్ఞానాత్మనే ఓం అం హ్రీం క్రోం యం రం లం వం శం షం హం ళం క్షం వచనాదానగమనవిసర్జనానందాత్మనే । అముష్య ప్రాణా ఇహ ప్రాణా అముష్య జీవ ఇహ స్థితః అముష్య సర్వేంద్రియాణి కాయవాఙ్మనశ్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణావాక్పాణిపాదపాయూపస్థాసృఙ్మేదోస్థిమజ్జాశుక్లమనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తాని ఇహామృతలింగమధ్యే సమావిశ్య సుఖం చిరంతిష్ఠం

తు స్వాహా ॥

(అనిఉచ్చరించి ప్రాణేంద్రియములను ప్రతిష్ఠాపనచేసి)

ఓం అసునీతె పునరస్మాను చక్షుః పునః పాహ్రిణమిహా నో ధేహిభోగం జ్యోక్ప శ్యేమ సూర్యముచ్చరంతమనుమ తే మృడయానస్స్వస్తి ॥

ఇతి అం క్రీం హ్రాం ఓం "మహాపద్మవనాంతస్థ కార ణానంద విగ్రహే। సర్వభూతహితేమాతే ఏహ్యేహి పరమే శ్వరి" ఓం అం హ్రీం క్రోం ఆవాహితాభవ। ఆసీనాభవ। అవతుంఠితాభవ। ప్రసీదాభవ। సుప్రసన్నాభవ। అ స్మిన్ అమృతలింగమూర్తిమధ్యే మహాదేవం ప్రసన్నం కురుకురుస్వాహా। హం స్లాం హం స్లీం హం స్లూం హం స్లేం హం స్లాం హం స్లః ॥

శ్లో॥ "ఆగచ్ఛాదిత్యమధ్యస్థ పార్వతీసహితప్రభో।
అస్మిన్ బింబేప్రతిదినం సన్నిధిర్భవశంకర"॥

ఇతిసంప్రార్థ్య ॥ (యని ప్రార్థించి)

అర్ఘ్యపాద్యాచమనాని దత్వా ॥ (అర్ఘ్యముపాద్యము ఆచమ నములనిచ్చి)

ఆవరణవస్త్రముద్ఘాటయేత్ ॥ (కప్పియుంచిన వస్త్రమును తీ యవలయును.)

తతః పంచబ్రహ్మన్యాసం కుర్యాత్ ॥ (తర్వాత పంచబ్రహ్మ న్యాసమును చేయవలయును.) తద్యథా ॥ (ఎటులనిన)

పంచబ్రహ్మన్యాసః.

ఓం హ్రాం నం సద్యోజాతాయనమః ॥

ఇతి పాదౌ ॥ (అని పాదములను.)

ఓం హ్రీం మం వామదేవాయనమః ॥

ఇతి గుహ్యే ॥ (అని గుహ్యస్థానమందు.)

ఓం హ్రూం శిం అఘోరాయనమః ॥

ఇతి హృదయే ॥ (అని హృదయమందు.)

ఓం హ్రైం వాం తత్పురుషాయనమః ॥

ఇతి ముఖే ॥ (అని ముఖమందు.)

ఓం హ్రౌం యం ఈశానాయనమః ॥

ఇతి శిరసి ॥ (అని శిరస్సునందును న్యాసము చేయవలయు.)

అథవిధివ దష్టత్రింశత్కళాన్యాసం కుర్యాత్ ॥ (విధిప్రకారము అష్టత్రింశత్కళాన్యాసమును చేయవలయును.)

" శ్రీసాంబసదాశివదేవతాభ్యోనమః " ॥

ఇతిధ్యానావాహనాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య ॥ (షోడశోపచారములచేత పూజించవలయు.)

తతః ॥ " ఓం నిధనపతయేనమః "॥

ఇతిలింగంగృహ్ణీయ ॥ (అనుచు లింగమును తీసికొని.)

దేవసత్వేతి వామహస్తేనిధాయ ॥ " దేవసత్వా " (యని ౧౪ వ పేజియందుండు మంత్రముచేత ఎడమచేతియందుంచుకొని.)

పూర్వ పూజిత పంచకలశస్థోదకేన రుద్రసూక్తేన స్నాపయిత్వా ॥ (పూర్వము పూజించిన పంచకలశముల యందలినీటిని కొద్ది కొద్దిగా తీసుకొని ౨౮ వ పేజియందుగల రుద్రసూక్తముచేత స్నానము చేయించ వలయు.)

“ చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం యేన పూతస్తరతి దుష్కృతాని తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతాః అతిపాప్మానమరాతిం తరేమ ” ॥

ఇతిగురుచరణోదకేన చాభిషిచ్య ॥ (పైమంత్రములో గురుపాదోదకముచేత అభిషేకమొనరించి.) షోడశోపచారాః సమర్పయేత్ ॥ (మరల షోడశోపచారములచేత పూజించి.)

శ్లో॥ యస్య స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజాక్రియాదిషు । న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యో వందే సదాశివం ॥

శ్లో॥ మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం మహేశ్వర । యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుమే ॥

అనయా ధ్యానాది షోడశోపచారపూజయా భగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీసాంబసదాశివస్సుప్రీతస్సుప్రసన్నో వరదో భవతు ”॥

సాక్షత హిరణ్యోదకం విసృజేత్ ॥ (పైమంత్రములచేత ధ్యానించి అక్షతలు హిరణ్యముతో కూడుకొనిన ఉదకమును విడువ వలయును.)

"అంగాదంగాత్సంభవసి హృదయాదధిజాయసే । ఆత్మా వై పుత్రనామాసిసజీవ శరదశ్శతం"॥

ఇతి మంత్రేణ హిరణ్యం శిశోర్దక్షిణ కర్ణేనిధాయ ॥ (ఈ మంత్రముచేత శిశువుకుడిచెవిని బంగారమును ముట్టించవలయును.) తేనైవమంత్రేణవామకర్ణేపి నిధాయ ॥ (మరల అదేమంత్రము ను చ్చరించుచు ఎడమచేవిలో ముట్టించవలయు.)

"అశ్మాభవ పరశుర్భవ హిరణ్యమస్తృతం భవ । పశూనాం త్వా హిం కారేణాభిజిఘ్రామి."॥

ఇతి మంత్రేణ తద్ధిరణ్యేన అంసౌ అభిమృశేత్ ॥ (ఈమంత్రమునుచ్చరించుచు శిశువురెండుభుజములమీద బంగారుతో స్పృశించవలయు.) ఆచార్యః ॥ గాయత్ర్యా త్రివారం శిశోః పూర్వపూజిత పంచకలశోదకేన మార్జనం కృత్వా ॥ (అనంతరము గురువు గాయత్రీ మంత్రము జదువుచు పంచకలశోదకముతో శిశువును మూడు సార్ల మార్జనముచేసి) త్ర్యంబక మంత్రేణ భస్మ ధారయిత్వా ॥

"త్రియంబకం యజామహే"

(అను మంత్రముచే భస్మమ్మధరించవలయును).

అథశిశోః షడన్యతమేషు స్థానేషు శివలింగం॥

"యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రం ప్రజాపతేర్యత్సహజంపురస్తాత్ । ఆయుష్యమగ్ర్యం ప్రతిముంచ శుభ్రం యజ్ఞోపవీతం బలమస్తుతేజః"॥

"పవిత్రంతేవితతంబ్రహ్మణస్పతే । ప్రభుగాత్రా

ణీ పర్వేషిని శ్వతః । అత స్తతనూర్నతదామో అశ్నుతే శ్రి
తాసఇధ్వహాంత స్తత్సమాశత "॥

ఇతి మంత్రేణ పట్టవస్త్రేణ వా బధ్నీయాత్ ॥ (ఈపైమంత్రముచేత కంఠము మొదలగు స్థానములందు శిశువునకు లింగమును ధరించవలయును. లింగమును కాయయందుగాని వస్త్రమునందుగాని కట్టియుంచవలయు.) ఆశిషో వాచయిత్వా ॥ (ఆశీర్వాదమును చేసి) యథావిధి శిశోః దక్షిణకర్ణే మంత్రోపదేశం కుర్యాత్ ॥ (పద్ధతి ప్రకారము శిశువునకు కుడిచెవి యందు మంత్రోపదేశమును చేయవలయును.)

అథ గురుపాదోదకప్రసాదః స్వీకరణీయః ॥

(తదనంతరము గురుపాదోదకము స్వీకరించవలయును.)

తతః ఏకస్మిన్పాత్రే మధుసర్పిషీ తత్తన్మంత్రేణ నినీయ జాతం శిశుం వక్షోద్భవం యథాతథైవ అవఘృష్య ॥ మాతురుత్సంగే ప్రాఙ్ముఖస్థితశిశోః పితా॥ (తండ్రి యొకపాత్రలో తేనె నెయ్యి విబోసి ఆయామంత్రములతో తల్లి తొడయందు పూర్వముఖముగాకూర్చున్న శిసువుయొక్క శిరస్సునుమూర్కొనుచు ఈమంత్రమును పఠించుచు.)

"మేధాం తే దేవస్సవితా మేధాం దేవీ సరస్వతీ ।
మేధాం తే అశ్వినౌ దేవావాధత్తాం పుష్కరస్రజా త్వయి
మేధాం త్వయి ప్రజాం త్వయ్యగ్ని స్తేజో దధాతు । త్వయి
మేధాం త్వయి ప్రజాం త్వయీంద్ర ఇంద్రియం దధాతు ।

త్వయి మేధాం త్వయి ప్రజాం త్వయి సూర్యో భ్రాజో, దధాతు ''॥

ఇతి మధుసర్పిషీ ప్రాశయేత్॥ (తేనె నెయ్యిని ప్రాగించవలయును.)

'' సశిరాజాతవేదాః అక్షరం పరమం పదం। దేవానాగ్ం శిర ఉత్తమం జాతవేదసే శిరసి మాతవే బ్రహ్మభూ భుర్భువస్సువరోం ''॥

ఇతి హిరణ్యోదకేన పత్న్యాః దక్షిణస్తనం దర్భైః సంప్రోక్ష్య॥ (ఇట్లు పత్నియొక్క దక్షిణస్థనమును దర్భాదకములతో ప్రోక్షించి.)

'' అయం కుమారో జరాం ధయత్ దీర్ఘమాయుః॥ యస్మైత్వగ్ం స్తనప్రప్యాయాయుర్వర్చో యశో బలం ''॥

ఇతి దక్షిణస్తనం శిశోర్దద్యాత్॥

(ఆ స్తనమును పానముచేయించి.)

యథాచారం కరణీయం తతః భక్తమహేశ్వరాన్ కర్మాంగత్వేన యథాశక్తిభోజయేత్॥

(యథాప్రకారము భక్తమాహేశ్వరులను శక్త్యనుసారము భుజింపజేయవలయును).

శ్రీమదుమారమణపదపంకజభ్రమరాయమాణా
యుర్వేదభూషణ త్రిగుళ్ళ గ్రామ వాస్తవ్య
రావికోటి మఠీయ శ్రీబుచ్చయ్యాన్నపూ
ర్ణాఖ్య దంపతీ తనూజ భాగ్యనగరస్థ
రావికోటిమఠీయ వీరభద్రార్య
నిచే సంగ్రథితమగు సాంధ్ర
తాత్పర్య లింగధారణ
విధి సమాప్తము

ఇతి శివం ॥

శ్రీ

ఈ గ్రంథము నచ్చువేయుంచుటలో సహాయమొనర్చిన

దాతల నామములు.

రు.		పేరు	గ్రామము
౨౫	శ్రీ|శ్రీ|	నందుల మఠం మహానందయ్యగారు	బేగంపేట
౫	,,	చి॥ మ॥ వీరభద్రశాస్త్రిగారు	యాదగిరి
౫	,,	రా॥ మ॥ వీరభద్రయ్యగారు	హైద్రాబాదు
౫	,,	మటికె నాగయ్యగారు	సికింద్రాబాదు
౨	,,	బంగి నాగయ్యగారు	మొలంగూరు
౨	,,	క్యాసనూరి మఠం గంగాధరయ్యగారు	పులగిళ్ల
౨	,,	రావికోటి వీరయ్యగారు	రాయగిరి
౨	,,	కె. సాంబసిద్ధయ్యగారు	మదికొండ
౨	,,	చిత్తారు మల్లయ్యగారు	చర్లపల్లి
౨	,,	కర్రె లింగప్ప శివప్పగారు	ఇబ్రాహింపట్నం
౨	,,	ఉడుకుళ్ల మల్లయ్యగారు	రావిరాల
౧	,,	కంట్లాల రాజయ్యగారు	నేరడ
౧	,,	చిత్తారు గంగయ్యగారు	చర్లపల్లి
౧	,,	కడ్లి శెట్టెప్పగారు	సుభాన్‌పురం
౧	,,	జోతి భూమయ్యగారు	కొలనుపాక
౧	,,	బకునా సోమయ్య మొకద్దం గారు	ఆర్లుట

ఈక్రింది మహాశయులు వాగ్దానమొనర్చిరిగాని యింకను పంపలేదు. అయినను పవిత్రక్షేత్రమగు కొలనుపాకయందు

ఒప్పుకొనిన ప్రకారము తమవాగ్దానమును త్వరగా బంపగల రనెడి విశ్వాసముతో వారిపేరులను సహితము ప్రకటించినారము.

రు.		పేరు	గ్రామము
౬	శ్రీ॥ శ్రీ॥	తోటమఠం గురుశాంతయ్యగారు	కొండనాగోలు
౫	,,	నడిపూడి భవానయ్యగారు	చేర్యాల
౫	,,	పెద్దమఠం పరమేశ్వరయ్యగారు	కొలనుపాక
౫	,,	కురువమఠం నీలకంఠయ్యగారు	,,
౫	,,	వైశ్యమఠం నాగేంద్రయ్యగారు	,,
౩	,,	జాలవల్లి రాజశిఖామణిగారు	జమ్మికుంట
౩	,,	బంగినిమఠం నీలకంఠయ్యగారు	మైలవరం
౩	,,	కెంపినిమఠం గురుపాదయ్యగారు	,,
౩	,,	బూర్గులపల్లి మఠం శంకరయ్య చంద్రమౌళిగారలు	రేబర్తి
౩	,,	గుండవరపు గంగయ్యగారు	సిరిపురం
౧	,,	మఠం గంగాధరయ్యగారు	యేదులాబాద్
౧	,,	చదువుల రాజయ్యగారు	కొలనుపాక
౧	,,	కోసికి బుచ్చయ్యగారు	జలాలుపురం
౧	,,	జంగం శివరాజప్పగారు	రావులపల్లి
౧	,,	జంగం సిద్దయ్యగారు	దిలావర్‌పురం
౧	,,	జంగం మల్లయ్యగారు	తంగెళ్లపల్లి
౧	,,	మడుపతి గంగయ్యగారు	ఇబ్రాహింపట్నం
౧	,,	రామగిరి మఠం శంకరయ్యగారు	వట్టిపల్లి
౧	,,	పువ్వాడి సోమయ్యగారు	నారాయణపురం
౧	,,	బత్తుల కోటయ్యగారు	చర్లపల్లి
౧	,,	బొజ్జ పాపయ్యగారు	సీర్నెముల

శాస్త్రిచికిత్సానుభవములందు ఆరితేరినవారిచేత నిర్మింపబడిన మాయౌషధములు ప్రసిద్ధములగుటకు కారణము.

పేరుకు దగినగుణమే!

వీరామృతము: ఇదియొక కమ్మని పానకము. భోజనమైనపిదపనందరును కొంచముపుచ్చుకొనదగును. రుచికరమై ఉత్సాహము గలిగించును. అజీర్ణము, క్షయ, రక్తదోషము, దగ్గు, ధాతునష్టము, వాతరోగములనుబారదోలి కొన యూపిరితోనున్నవారితోసైతము ప్రాణముబోసి బలము నిచ్చుచున్నది కావున వీరామృతమని ప్రసిద్ధమయ్యె.

వెల. ౧ సీసా. ౧-౪-౦.

నారీసుధ: ఇది స్త్రీలపాలిటి కామధేనువనదగు నొకరసాయనము. ఋతు శూల, రక్త ప్రదరము, శ్వేత ప్రదరము, అజీర్ణము, శరీరమునొప్పులు, యోని శూల, గర్భాశయ దోషములను బోగొట్టిగొప్పగాబలమునిచ్చి కాంతినిగలిగించును.

వెల. ౧ సీసా ౧-౪-౦.

బాలసఖి: చంటిబిడ్డలుగలవారింట యిదితప్పక నుండదగును. అజీర్ణము, కడుపుబ్బు, కడుపునొప్పి, జ్వరము, పండ్లువచ్చునపుడుగల్గుబాధ, విరేచనము, వాంతులు మున్నగుజాడ్యముల బోనణచి బిడ్డలనెప్పటికి మిత్రునివలె గాపాడు.

బుడ్డి ౧ వెల. ౧-౦-౦.

కొనువారేపోస్టు ఖర్చులు భరించవలెను

దొరకు స్థలము :—

రేణుక ఔషధాలయము,

౧౬౪౩, ఈసామియాబాజారు,

హైద్రాబాద్-దక్కన్.

అమూల్యగ్రంథములు.

౧. వీరశైవవివాహవిధి :—ఇందు కన్యానిశ్చయము మొదలు నాకబలి పర్యంతము సమస్తవిధులు ఆంధ్రతాత్పర్యము.. తో దెల్లముగవ్రాయబడినవి. వెల. రు. ౧.

౨. వీరశైవగోత్రసూత్రపటము :—ఇందు గోత్రసూత్ర శాఖాప్రవరమంత్రములు విశదీకరింపఁబడినవి. వెల. అ. ౨.

3. ఉమామాహేశ్వరవ్రతకల్పము :—అయిదు అధ్యాయములలో చక్కని తెలుగు తాత్పర్యము శ్లోకములతో సహా కలదు. వెల. ౪ అ.

౪. లింగధారణవిధి :—శాస్త్రోక్తముగ లింగధారణ మొనర్చు విధానమిందు తెలుగు తాత్పర్యముతోగలదు. వెల. ౬ అ.

౫. లింగధారణసిద్ధాంతము :— లింగధారణము వేదాగమ పురాణేతిహాస ప్రసిద్ధమని బలవత్తర ప్రమాణములతో నిరూపింపఁబడినది. వెల. ౨ అ.

ఇవి శాస్త్రీయమైన గ్రంథములు కావున నందరుతప్పక సంగ్రహింపవలసియున్నది. వైకము మనియార్డరుచేసిగాని వి. పి. ద్వారగాని పుస్తకములను దెప్పించుకొనవచ్చును

శివధర్మ గ్రంథమాల,

౪౨౬౮, సర్జలాల్‌స్ట్రీట్,

సికింద్రాబాద్-దక్కన్.

బచ్చు వీరన్న యేముల రాంరెడ్డి గారిబాల్ రెడ్డి అండు కంపిని.